INSTA ವಿದ್ಯಮಾನ

ವಾರದ ಪ್ರಚಲಿತ ವಿದ್ಯಮಾನಗಳು

KAS, FDA/SDA/PDO/ GROUP C, PSI/PC, TEACHER'S EXAMS

ಕನ್ನಡ & English

By- ನಂದನ್ ಸರ್

April 3rd Week 2026

- "ಮಣ್ಣಿನ ಸಖಿಯರು"
- ಪ್ರಾಣಿಗಳ ಆಹಾರ ನಿಯಂತ್ರಣಕ್ಕೆ FSSAI ಗೆ ಅಧಿಕಾರವಿಲ್ಲ
- ಮುದ್ರಾ ಯೋಜನೆ ಆರಂಭವಾಗಿ 11 ವರ್ಷ
- ಜಮ್ಮು ಮತ್ತು ಕಾಶ್ಮೀರದಲ್ಲಿ ಸರೋವರಗಳ ಅವನತಿ
- ಕೇಂದ್ರೀಯ ಸಶಸ್ತ್ರ ಪೊಲೀಸ್ ಪಡೆಗಳು (CAPF's)
- COP - 33 ಪಕ್ಷಗಳ ಸಮ್ಮೇಳನ, 2028 : ಭಾರತ ಆತಿಥ್ಯ ವಹಿಸಲು ಸಲ್ಲಿಸಿದ್ದ ಪ್ರಸ್ತಾವನೆ ಹಿಂಪಡೆತ
- ಬೆಳಕಿನ ಮಾಲಿನ್ಯ
- ಸಿಂಧಿ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ಭಾರತದ ಸಂವಿಧಾನ
- ಸೂಚಕ ಪ್ರಭೇದಗಳು (Sentinel Species)
- ಅಂಬೇಡ್ಕರ್ ಜಯಂತಿ
- ಅರುಣಾಚಲ ಪ್ರದೇಶದ ಸ್ಥಳಗಳಿಗೆ ಚೀನಾದ 'ಕಾಲ್ಪನಿಕ ಹೆಸರು'ಗಳನ್ನು ತಿರಸ್ಕರಿಸಿದ ಭಾರತ
- ಹಿಮ್ ಸರೋವರ (HIM SAROVAR) ಯೋಜನೆ
- ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಕೃಷಿ ಮಾರುಕಟ್ಟೆ (e-NAM)
- ಬ್ರಿಕ್ಸ್ ಮತ್ತು ಕ್ವಾಡ್ (BRICS and QUAD)
- ಇಂಗಾಲದ ಗಡಿ ಸಮನ್ವಯ ಕಾರ್ಯವಿಧಾನ (CBAM)
- ಆಪರೇಷನ್ ನಮ್ಖೋರ್ (Operation Numkhor)
- ಪ್ರಧಾನ ಮಂತ್ರಿ ಗ್ರಾಮ ಸಡಕ್ ಯೋಜನೆ-III (PMGSY-III)
- "ಹಳದಿ ರೇಖೆ" ('Yellow Line') - ಇಸ್ರೇಲ್ ಮತ್ತು ಲೆಬನಾನ್ ನಡುವೆ
- "ಜೊನ್ನಗಿರಿ"- ಭಾರತದ ಮೊದಲ ದೊಡ್ಡ-ಪ್ರಮಾಣದ ಖಾಸಗಿ ಚಿನ್ನದ ಗಣಿಗಾರಿಕೆ ಯೋಜನೆ
- 18ನೇ ನಾಗರಿಕ ಸೇವಾ ದಿನ
- ಸ್ಮೈಲ್ ಯೋಜನೆ (SMILE Scheme)
- "ಶೇಖಾ ಜೀಲ್ ಪಕ್ಷಿಧಾಮ" (ಉತ್ತರ ಪ್ರದೇಶ): 99ನೇ ರಾಮ್ಸರ್ ತಾಣ
- ಅಟಲ್ ಪಿಂಚಣಿ ಯೋಜನೆ (APY)
- ದ್ರುಝ್ಬಾ ತೈಲ ಕೊಳವೆಮಾರ್ಗ
- ಡಾಲ್ಫಿನ್ ಫ್ರೆಂಡ್ಸ್ ಉಪಕ್ರಮ (Dolphin Friends Initiative)

Watch Insta ವಿದ್ಯಮಾನ Video
INSTA KAS
080 69 405 206 www.insightsonindia.com

INSTA ವಿದ್ಯಮಾನ

WEEKLY CURRENT AFFAIRS

APRIL 3RD Week 2026

"ಮಣ್ಣಿನ ಸಖಿಯರು"

ಆರ್ಥಿಕತೆ

ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಸುದ್ದಿಯಲ್ಲಿ:

- **ಪಶ್ಚಿಮ ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರದ ಬರಪೀಡಿತ ಜಿಲ್ಲೆಗಳಲ್ಲಿ** ಅನುಷ್ಠಾನಗೊಳಿಸಲಾದ "ಮಣ್ಣಿನ ಸಖಿಯರು" ಉಪಕ್ರಮವು **ಗ್ರಾಮೀಣ ಮಹಿಳೆಯರನ್ನು ಸಬಲೀಕರಣಗೊಳಿಸುವುದರ** ಜೊತೆಗೆ ಮಣ್ಣಿನ ಆರೋಗ್ಯ ಮತ್ತು ಕೃಷಿ ಉತ್ಪಾದಕತೆಯನ್ನು ಸುಧಾರಿಸುವಲ್ಲಿ ಮಹತ್ವದ ಪಾತ್ರ ವಹಿಸುತ್ತಿದೆ.

ಮಣ್ಣಿನ ಸಖಿಯರು' (Soil Sakhis) ಉಪಕ್ರಮದ ಬಗ್ಗೆ:

- **ಮನ್ ದೇಶಿ ಫೌಂಡೇಶನ್‌ನ** 'ಕೃಷಿ ಮತ್ತು ಹವಾಮಾನ ಕ್ರಿಯಾಯೋಜನೆ'ಯ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಇದನ್ನು **2023** ರಲ್ಲಿ ಪ್ರಾರಂಭಿಸಲಾಯಿತು.
- **ಮಣ್ಣಿನ ಪರೀಕ್ಷೆ ಮತ್ತು ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ಕೃಷಿ ಪದ್ಧತಿಗಳನ್ನು ಉತ್ತೇಜಿಸಲು ಇದು ಗ್ರಾಮೀಣ ಮಹಿಳೆಯರಿಗೆ "ಮಣ್ಣಿನ ಸಖಿಯರಾಗಿ" ತರಬೇತಿ ನೀಡುತ್ತದೆ.**
- ಪ್ರಸ್ತುತ ಇದನ್ನು **ಸತಾರಾ, ಸಾಂಗ್ಲಿ, ಸೋಲಾಪುರ, ಕೊಲ್ಹಾಪುರ ಮತ್ತು ಪುಣೆ** ಜಿಲ್ಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಯಶಸ್ವಿಯಾಗಿ ಅನುಷ್ಠಾನಗೊಳಿಸಲಾಗಿದೆ.

ಈ ಉಪಕ್ರಮದಪ್ರಮುಖ ವೈಶಿಷ್ಟ್ಯಗಳು:

- ಮಣ್ಣಿನ ಸಖಿಯರು ಕೃಷಿ ಭೂಮಿಯಿಂದ **ಮಣ್ಣಿನ ಮಾದರಿಗಳನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸುತ್ತಾರೆ ಮತ್ತು ಪ್ರಯೋಗಾಲಯಗಳ ಮೂಲಕ ಮಣ್ಣಿನ ಪರೀಕ್ಷೆಗೆ** ಅನುಕೂಲ ಮಾಡಿಕೊಡುತ್ತಾರೆ.
- ರೈತರು ಸುಧಾರಿತ ಬೆಳೆ ಮತ್ತು ಪೋಷಕಾಂಶಗಳ ನಿರ್ವಹಣೆಗಾಗಿ ಅಗತ್ಯ ಕ್ರಮ ಕೈಗೊಳ್ಳಬಹುದಾದ ವರದಿಗಳನ್ನು ಪಡೆಯುತ್ತಾರೆ.
- ಮಣ್ಣಿನ ಸಖಿಯರು ಪ್ರತಿ ತಿಂಗಳಿಗೆ ಸುಮಾರು **₹8,000 ರಿಂದ ₹10,000** ವರೆಗೆ (ಪೆಟ್ರೋಲ್ ಭತ್ಯೆ ಹೊರತುಪಡಿಸಿ) ಆದಾಯ ಗಳಿಸುತ್ತಾರೆ.

ಪ್ರಾಣಿಗಳ ಆಹಾರ ನಿಯಂತ್ರಣಕ್ಕೆ FSSAI ಗೆ ಅಧಿಕಾರವಿಲ್ಲ

ಆರೋಗ್ಯ

fssai

ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಸುದ್ದಿಯಲ್ಲಿದೆ:

- ಹಾಲು ಕೊಡುವ ಪ್ರಾಣಿಗಳಿಗೆ ಗೋವು ಅಥವಾ ಹಂದಿಯ ಮೂಲದ **ಮಾಂಸ ಅಥವಾ ಮೂಳೆಯ ಮಿಶ್ರಣವನ್ನು** ಒಳಗೊಂಡಿರುವ ಪ್ರಾಣಿಗಳ ಆಹಾರದ ಮಾರಾಟವನ್ನು ನಿಷೇಧಿಸಿದ್ದ 'ಭಾರತೀಯ ಆಹಾರ ಸುರಕ್ಷತೆ ಮತ್ತು ಗುಣಮಟ್ಟ ಪ್ರಾಧಿಕಾರದ' (FSSAI) ನಿಯಂತ್ರಣವನ್ನು ದೆಹಲಿಯ ಉಚ್ಚ ನ್ಯಾಯಾಲಯ ರದ್ದುಗೊಳಿಸಿದೆ.

ಈ ಪ್ರಕರಣದ ಬಗ್ಗೆ:

- ಕೋಳಿ, ಹಂದಿ ಮತ್ತು ಮೀನುಗಳನ್ನು ಹೊರತುಪಡಿಸಿ, **ಹಾಲು ಮತ್ತು ಮಾಂಸ ಉತ್ಪಾದಿಸುವ ಪ್ರಾಣಿಗಳಿಗೆ**

ನೀಡುವ ಆಹಾರದಲ್ಲಿ ಮಾಂಸ ಅಥವಾ ಮೂಳೆಯ ಬಳಕೆಯನ್ನು FSSAI ನಿಷೇಧಿಸಿತ್ತು.

- ಆದರೆ, ಪ್ರಾಣಿಗಳ ಬಳಕೆಗೆ ಉದ್ದೇಶಿಸಿರುವ ಆಹಾರಕ್ಕಾಗಿ ಮಾನದಂಡಗಳನ್ನು ರೂಪಿಸಲು FSSAI ಗೆ ಯಾವುದೇ ಅಧಿಕಾರವಿಲ್ಲ; ಅದರ ಅಧಿಕಾರ ವ್ಯಾಪ್ತಿಯು ಕೇವಲ **ಮಾನವರ ಆಹಾರಕ್ಕೆ ಮಾತ್ರ ಸೀಮಿತವಾಗಿದೆ** ಎಂದು ದೆಹಲಿಯ ಉಚ್ಚ ನ್ಯಾಯಾಲಯವು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ತೀರ್ಪು ನೀಡಿದೆ.

ಭಾರತೀಯ ಆಹಾರ ಸುರಕ್ಷತೆ ಮತ್ತು ಗುಣಮಟ್ಟ ಪ್ರಾಧಿಕಾರದ ಬಗ್ಗೆ:

- **FSSAI ಪೂರ್ಣ ರೂಪ:-** ಫುಡ್ ಸೇಫ್ಟಿ ಅಂಡ್ ಸ್ಟ್ಯಾಂಡರ್ಡ್ಸ್ ಆಥೋರಿಟಿ ಆಫ್ ಇಂಡಿಯಾ (Food Safety and Standards Authority of India).
- **ಸ್ವಾಯತ್ತ ಶಾಸನಬದ್ಧ ಸಂಸ್ಥೆಯಾಗಿದೆ:-** ಇದನ್ನು **ಆಹಾರ ಸುರಕ್ಷತೆ ಮತ್ತು ಗುಣಮಟ್ಟ ಕಾಯ್ದೆ, 2006** ರ (FSS Act, 2006) ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ರಚಿಸಲಾಗಿದೆ.
- ಸಚಿವಾಲಯ:- ಕೇಂದ್ರ **ಆರೋಗ್ಯ ಮತ್ತು ಕುಟುಂಬ ಕಲ್ಯಾಣ ಸಚಿವಾಲಯ.**
- ಸಂಯೋಜನೆ:- ಇದು ಭಾರತ ಸರ್ಕಾರದ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿ ಶ್ರೇಣಿಯ ಓರ್ವ **ಅಧ್ಯಕ್ಷರನ್ನು** ಮತ್ತು **22 ಸದಸ್ಯರನ್ನು** ಒಳಗೊಂಡಿರುತ್ತದೆ. ಈ ಸದಸ್ಯರಲ್ಲಿ ಮೂರನೇ ಒಂದರಷ್ಟು ಕಡ್ಡಾಯವಾಗಿ **ಮಹಿಳೆಯರಿರಬೇಕು.**
- ಪ್ರಧಾನ ಕಚೇರಿ:- **ನವದೆಹಲಿ**
- ಪ್ರಾದೇಶಿಕ ಕಚೇರಿಗಳು:- ದೇಶಾದ್ಯಂತ 6 ರಿಂದ 8 ಪ್ರಾದೇಶಿಕ ಕಚೇರಿಗಳನ್ನು (**ದೆಹಲಿ, ಮುಂಬೈ, ಕೋಲ್ಕತ್ತಾ, ಚೆನ್ನೈ, ಗುವಾಹಟಿ, ಕೊಚ್ಚಿ**) ಹೊಂದಿದೆ.
- **ಕಾರ್ಯಗಳು:-**

1. ಆಹಾರಕ್ಕಾಗಿ ವಿಜ್ಞಾನ-ಆಧಾರಿತ ಮಾನದಂಡಗಳನ್ನು ರೂಪಿಸುವುದು.
2. ಆಹಾರ ವ್ಯಾಪಾರ ನಿರ್ವಾಹಕರಿಗೆ **(FBOs)** ಕಡ್ಡಾಯ ಪರವಾನಗಿ ಮತ್ತು ನೋಂದಣಿ ನೀಡುವುದು.
3. ಆಹಾರದ ತಯಾರಿಕೆ, ಸಂಗ್ರಹಣೆ, ವಿತರಣೆ, ಮಾರಾಟ ಮತ್ತು ಆಮದು ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟುನಿಟ್ಟಾಗಿ ಮೇಲ್ವಿಚಾರಣೆ ಮಾಡುವುದು.
4. ಭಾರತದಾದ್ಯಂತ ಆಹಾರ ಪರೀಕ್ಷಾ ಪ್ರಯೋಗಾಲಯಗಳಿಗೆ ಮಾನ್ಯತೆ ನೀಡುವುದು.

ಮುದ್ರಾ ಯೋಜನೆ ಆರಂಭವಾಗಿ 11 ವರ್ಷ

ಯೋಜನೆಗಳು

ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಸುದ್ದಿಯಲ್ಲಿದೆ:

- ಸಣ್ಣ ಉದ್ಯಮಗಳಿಗೆ ಬೆಂಬಲ ನೀಡುವ **'ಪ್ರಧಾನ ಮಂತ್ರಿ ಮುದ್ರಾ ಯೋಜನೆ'ಯು (PMMY)** ಯಶಸ್ವಿಯಾಗಿ 11 ವರ್ಷಗಳನ್ನು ಪೂರೈಸಿದೆ.

ಪ್ರಧಾನ ಮಂತ್ರಿ ಮುದ್ರಾ ಯೋಜನೆ (PMMY)ಯ ಬಗ್ಗೆ:

- ಪ್ರಾರಂಭ:- **2015**
- **ಉದ್ದೇಶ:-** ಸಣ್ಣ-ಪ್ರಮಾಣದ ಉದ್ಯಮಗಳಿಗೆ ಸಾಲ ಸೌಲಭ್ಯ ಒದಗಿಸಿ ಬೆಂಬಲಿಸುವುದು.
- **ಉದ್ದೇಶಿತ ಗುಂಪು:- ಹೊಸ ಉದ್ಯಮಿಗಳು, ಮಹಿಳಾ ಉದ್ಯಮಿಗಳು, ಸಣ್ಣ ಅಂಗಡಿಯವರು, ಬೀದಿ ಬದಿ ವ್ಯಾಪಾರಿಗಳು, ಹಣ್ಣು/ತರಕಾರಿ ಮಾರಾಟಗಾರರು, ಕರಕುಶಲಕರ್ಮಿಗಳು, ಮತ್ತು ಸಣ್ಣ ಉತ್ಪಾದನಾ ಘಟಕಗಳು.**
- **ಸಾಲ ನೀಡುವ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು:- ವಾಣಿಜ್ಯ ಬ್ಯಾಂಕ್‌ಗಳು, ಪ್ರಾದೇಶಿಕ ಗ್ರಾಮೀಣ ಬ್ಯಾಂಕ್‌ಗಳು (RRBs), ಸಣ್ಣ ಹಣಕಾಸು ಬ್ಯಾಂಕ್‌ಗಳು, ಸೂಕ್ಷ್ಮ ಹಣಕಾಸು ಸಂಸ್ಥೆಗಳು (MFIs) ಮತ್ತು ಬ್ಯಾಂಕೇತರ ಹಣಕಾಸು ಸಂಸ್ಥೆಗಳು (NBFCs).**
- **ಈ ಯೋಜನೆಯು 4 ಪ್ರಮುಖ ವಿಭಾಗಗಳನ್ನು ರೂಪಿಸಿದೆ. ಅವುಗಳೆಂದರೆ,**

1. **ಶಿಶು:- ₹50,000** ದ ವರೆಗಿನ ಸಾಲಗಳನ್ನು ಇದು ಒಳಗೊಂಡಿದೆ.
2. **ಕಿಶೋರ್:- ₹50,000** ದಿಂದ **₹5** ಲಕ್ಷದವರೆಗಿನ ಸಾಲಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿದೆ.
3. **ತರುಣ್:- ₹5** ಲಕ್ಷದಿಂದ **₹10** ಲಕ್ಷದವರೆಗಿನ ಸಾಲಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿದೆ.

INSTA KAS

4. **ತರುಣ್ ಪ್ಲಸ್:- ₹10 ಲಕ್ಷದಿಂದ ₹20 ಲಕ್ಷದವರೆಗಿನ** ಸಾಲಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿದೆ *(ಇದು ಇತ್ತೀಚಿನ ಹೊಸ ಸೇರ್ಪಡೆಯಾಗಿದೆ).*

ಜಮ್ಮು ಮತ್ತು ಕಾಶ್ಮೀರದಲ್ಲಿ ಸರೋವರಗಳ ಅವನತಿ

ಪರಿಸರ

ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಸುದ್ದಿಯಲ್ಲಿದೆ:

- **ಭಾರತದ ಲೆಕ್ಕ ನಿಯಂತ್ರಕರು ಮತ್ತು ಮಹಾಲೇಖಪಾಲರು** (CAG of India) ನೀಡಿದ ಇತ್ತೀಚಿನ ವರದಿಯ ಪ್ರಕಾರ, 1967 ರಿಂದೀಚೆಗೆ ಜಮ್ಮು ಮತ್ತು ಕಾಶ್ಮೀರದ ಸುಮಾರು ಅರ್ಧದಷ್ಟು ಸರೋವರಗಳು ಕಣ್ಮರೆಯಾಗಿವೆ. ಇದು ಗಂಭೀರವಾದ ಪರಿಸರ ಬಿಕ್ಕಟ್ಟಿನ ಮುನ್ಸೂಚನೆಯಾಗಿದೆ ಎಂದು ಸಿಎಜಿ ಎಚ್ಚರಿಸಿದೆ.

ಜಮ್ಮು ಮತ್ತು ಕಾಶ್ಮೀರದಲ್ಲಿನ ಸರೋವರಗಳ ಅವನತಿಗೆ ಪ್ರಮುಖ ಕಾರಣಗಳು:

- **ಅನಿಯಂತ್ರಿತ ಮಾನವ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳು ಮತ್ತು ಭೂ ಒತ್ತುವರಿ.**
- **ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಇಲಾಖೆಗಳ ನಡುವೆ ಸಾಂಸ್ಥಿಕ ಸಮನ್ವಯತೆಯ ಕೊರತೆ.**
- **ಏಕೀಕೃತ ನಿಯಂತ್ರಣ ಚೌಕಟ್ಟಿನ ಅನುಪಸ್ಥಿತಿ.** ಈ ಕಾರಣಗಳಿಂದಾಗಿ ಭೂ-ಬಳಕೆಯ ಸ್ವರೂಪದಲ್ಲಿ ಭಾರಿ ಬದಲಾವಣೆಗಳಾಗಿವೆ.

ಜಮ್ಮು-ಕಾಶ್ಮೀರ ಮತ್ತು ಲಡಾಖ್ ಕೇಂದ್ರಾಡಳಿತ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿರುವ ಪ್ರಮುಖ ಸರೋವರಗಳು:

- **ದಾಲ್ ಸರೋವರ:-** ಇದು **ವಸತಿ ದೋಣಿಗಳು**, ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ **'ಶಿಕಾರಾ' ದೋಣಿಗಳು** ಮತ್ತು **ತೇಲುವ ಉದ್ಯಾನವನಗಳಿಗೆ (ರಾಡ್)** ಹೆಸರುವಾಸಿಯಾದ ಪ್ರಸಿದ್ಧ ಸಿಹಿನೀರಿನ ಸರೋವರವಾಗಿದೆ.
- **ವುಲಾರ್ ಸರೋವರ:-** ಇದು **ಭಾರತದ ಅತ್ಯಂತ ದೊಡ್ಡ ಸಿಹಿನೀರಿನ ಸರೋವರವಾಗಿದ್ದು** , ಭೂಪದರಗಳ (ಟೆಕ್ಟೋನಿಕ್) ಚಟುವಟಿಕೆಯಿಂದಾಗಿ ರೂಪುಗೊಂಡಿದೆ. ಇದಕ್ಕೆ **'ಝೇಲಂ ನದಿ'**ಯು ನೀರನ್ನು ಪೂರೈಸುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ಇದು **'ರಾಮ್ಸರ್ ತಾಣ'**ದ ಮಾನ್ಯತೆ ಪಡೆದಿದೆ.
- **ಪ್ಯಾಂಗಾಂಗ್ ತ್ಸೋ:-** ಇದೊಂದು ಅತಿ-ಎತ್ತರದ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿರುವ **ಉಪ್ಪುನೀರಿನ** ಸರೋವರವಾಗಿದ್ದು, ಟಿಬೆಟ್‌ವರೆಗೂ ವಿಸ್ತರಿಸಿದೆ. ಇದು ತನ್ನ ಬಣ್ಣ ಬದಲಾಯಿಸುವ ವಿಶಿಷ್ಟತೆ ಮತ್ತು ಆಯಕಟ್ಟಿನ ಪ್ರಾಮುಖ್ಯತೆಗೆ ಹೆಸರುವಾಸಿಯಾಗಿದೆ.
- **ತ್ಸೋ ಮೊರಿರಿ:-** ಇದು ಸಹ ಅತಿ-ಎತ್ತರದಲ್ಲಿರುವ ಮತ್ತೊಂದು **ಉಪ್ಪುನೀರಿನ** ಸರೋವರವಾಗಿದ್ದು, **'ರಾಮ್ಸರ್ ತಾಣ'**ದ ಮಾನ್ಯತೆ ಪಡೆದಿದೆ.
- **ಮಾನಸ್‌ಬಲ್ ಸರೋವರ:-** ಇದು ಈ ಪ್ರದೇಶದ **ಅತ್ಯಂತ ಆಳವಾದ ಸಿಹಿನೀರಿನ** ಸರೋವರಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದಾಗಿದೆ. **ನೂರ್ ಜಹಾನ್** ನಿರ್ಮಿಸಿದ ಪ್ರಸಿದ್ಧ ಮೊಘಲ್ ಉದ್ಯಾನವನವಾದ **'ಜರೋಕಾ ಬಾಗ್'** ಈ ಸರೋವರದ ಮೇಲ್ಭಾಗದಲ್ಲಿದೆ.
- **ಹೊಕೇರ್ಸರ್ ಜೌಗು ಪ್ರದೇಶ:-** ಇದನ್ನು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ **"ಜೌಗು ಪ್ರದೇಶಗಳ ರಾಣಿ"** ಎಂದು ಕರೆಯಲಾಗುತ್ತದೆ.
- **ಸುರಿನ್ಸರ್ ಸರೋವರ ಮತ್ತು ಮಾನ್ಸರ್ ಸರೋವರ:-** ಇವು ಅವಳಿ ಸರೋವರಗಳಾಗಿದ್ದು, 'ರಾಮ್ಸರ್ ತಾಣ'ದ ಮಾನ್ಯತೆ ಪಡೆದಿದೆ.

ಕೇಂದ್ರೀಯ ಸಶಸ್ತ್ರ ಪೊಲೀಸ್ ಪಡೆಗಳು (CAPF's)

ರಕ್ಷಣೆ

ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಸುದ್ದಿಯಲ್ಲಿದೆ:

- ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ನೇಮಕಾತಿ, ನಿಯೋಜನೆ, ಬಡ್ತಿ ಮತ್ತು ಸೇವಾ ಷರತ್ತುಗಳನ್ನು ನಿಯಂತ್ರಿಸಲು ಏಕೀಕೃತ ಕಾನೂನು ಚೌಕಟ್ಟನ್ನು ರಚಿಸುವ ಉದ್ದೇಶದಿಂದ, ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರವು ಇತ್ತೀಚೆಗೆ **'ಕೇಂದ್ರೀಯ ಸಶಸ್ತ್ರ ಪೊಲೀಸ್ ಪಡೆಗಳ (ಸಾಮಾನ್ಯ ಆಡಳಿತ) ಕಾಯ್ದೆ, 2026'** ಅನ್ನು (Central Armed Police Forces (General Administration) Act, 2026 ಅಧಿಸೂಚನೆ ಹೊರಡಿಯಲಾಗಿದೆ.

ಕೇಂದ್ರೀಯ ಸಶಸ್ತ್ರ ಪೊಲೀಸ್ ಪಡೆಗಳ (CAPF) ಬಗ್ಗೆ:

- ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಣೆ:- ಇದು **ಕೇಂದ್ರ 'ಗೃಹ ಸಚಿವಾಲಯ'**ದ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತದೆ.

- **ಕಾರ್ಯಾದೇಶ:-** ಗಡಿ ಕಾವಲು, ಆಂತರಿಕ ಭದ್ರತೆ, ಬಂಡಾಯ ನಿಗ್ರಹ ಮತ್ತು ಮೂಲಸೌಕರ್ಯ ರಕ್ಷಣೆಯ ಪ್ರಮುಖ ಜವಾಬ್ದಾರಿಯನ್ನು ಈ ಪಡೆಗಳು ಹೊಂದಿವೆ.
- **ಪ್ರಾಮುಖ್ಯತೆ:-** ರಾಜ್ಯ ಪೊಲೀಸರಿಗೆ ನೆರವಾಗಲು ಮತ್ತು ಕಾನೂನು ಸುವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಕಾಪಾಡಲು ವಿನ್ಯಾಸಗೊಳಿಸಲಾದ ಈ ಪಡೆಗಳು ಪ್ರಮುಖವಾಗಿ **CRPF, BSF, CISF, ITBP, SSB, NSG, ಮತ್ತು ಅಸ್ಸಾಂ** ರೈಫಲ್ಸ್ ಅನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿವೆ.

ಪ್ರಮುಖ ಘಟಕಗಳು ಮತ್ತು ಅವುಗಳ ಪಾತ್ರಗಳು:

- **ಗಡಿ ಕಾವಲು ಪಡೆಗಳು:-** ಗಡಿ ಭದ್ರತಾ ಪಡೆ **(BSF), ಇಂಡೋ-ಟಿಬೆಟಿಯನ್ ಗಡಿ ಪೊಲೀಸ್ (ITBP), ಸಶಸ್ತ್ರ ಸೀಮಾ ಬಲ (SSB), ಮತ್ತು ಅಸ್ಸಾಂ ರೈಫಲ್ಸ್ (AR)** ಪಡೆಗಳು ದೇಶದ ಗಡಿಗಳಲ್ಲಿ ಕಾವಲು ಮತ್ತು ಗಸ್ತು ಕಾಯುತ್ತವೆ.
- **ಆಂತರಿಕ ಭದ್ರತಾ ಪಡೆಗಳು:-** ನಕ್ಸಲ್ ನಿಗ್ರಹ ಮತ್ತು ಬಂಡಾಯ-ನಿಗ್ರಹ ಕಾರ್ಯಾಚರಣೆಗಳಿಗೆ **ಕೇಂದ್ರೀಯ ಮೀಸಲು ಪೊಲೀಸ್ ಪಡೆಯು (CRPF)** ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಪಡೆಯಾಗಿ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತದೆ.
- **ಕೈಗಾರಿಕಾ ಭದ್ರತಾ ಪಡೆಗಳು:-** **ಕೇಂದ್ರೀಯ ಕೈಗಾರಿಕಾ ಭದ್ರತಾ ಪಡೆಯು (CISF)** ವಿಮಾನ ನಿಲ್ದಾಣಗಳು ಸೇರಿದಂತೆ ನಿರ್ಣಾಯಕ ಮೂಲಸೌಕರ್ಯಗಳಿಗೆ ಭದ್ರತೆ ಒದಗಿಸುತ್ತದೆ.
- **ವಿಶೇಷ ಕಾರ್ಯಾಚರಣಾ ಪಡೆ:-** **ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಭದ್ರತಾ ಪಡೆಯು (NSG)** ವಿಶಿಷ್ಟ ಕಮಾಂಡೋ ಘಟಕವಾಗಿ ಕಾರ್ಯಾಚರಣೆಗಳನ್ನು ಕೈಗೊಳ್ಳುತ್ತದೆ.

COP - 33 ಪಕ್ಷಗಳ ಸಮ್ಮೇಳನ, 2028 : ಭಾರತ ಆತಿಥ್ಯ ವಹಿಸಲು ಸಲ್ಲಿಸಿದ್ದ ಪ್ರಸ್ತಾವನೆ ಹಿಂಪಡೆತ

ಪರಿಸರ

ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಸುದ್ದಿಯಲ್ಲಿದೆ:

- **ಹವಾಮಾನ ಬದಲಾವಣೆ ಕುರಿತಾದ ವಿಶ್ವಸಂಸ್ಥೆಯ ಚೌಕಟ್ಟಿನ ಸಮಾವೇಶದ (UNFCCC)** ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ 2028 ರಲ್ಲಿ ನಡೆಯಲಿರುವ **ಪಕ್ಷಗಳ ಸಮ್ಮೇಳನ (COP)- 33** ಶೃಂಗಸಭೆಯ ಆತಿಥ್ಯ ವಹಿಸುವ ತನ್ನ ಪ್ರಸ್ತಾವನೆಯನ್ನು ಭಾರತ ಹಿಂಪಡೆದಿದೆ.

ಪ್ರಸ್ತಾವನೆ ಹಿಂಪಡೆಯಲು ಸಂಭವನೀಯ ಕಾರಣಗಳು:

- **ಆಡಳಿತಾತ್ಮಕ ಹೊರೆ:-** COP ಶೃಂಗಸಭೆಯನ್ನು ಆಯೋಜಿಸಲು ಗಣನೀಯ **ಮೂಲಸೌಕರ್ಯ, ಭದ್ರತೆ ಮತ್ತು ಅಪಾರ ಆರ್ಥಿಕ ವೆಚ್ಚದ** ಅಗತ್ಯವಿರುತ್ತದೆ.
- **ಇತರ ದೊಡ್ಡ ಪ್ರಮಾಣದ ಅಂತರರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳ ಸಿದ್ಧತೆ:-** ಉದಾಹರಣೆಗೆ **ಅಹಮದಾಬಾದ್‌ನಲ್ಲಿ** ಉದ್ದೇಶಿಸಲಾದ **2030 ರ ಕಾಮನ್‌ವೆಲ್ತ್** ಕ್ರೀಡಾಕೂಟದಂತಹ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳಿಗೂ ಇದೇ ರೀತಿಯ ಆಡಳಿತಾತ್ಮಕ ಮತ್ತು ಆರ್ಥಿಕ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳು ಬೇಕಾಗುತ್ತವೆ.
- **ರಾಜಕೀಯ ಸಮಯ:-** 2028 ನೇ ವರ್ಷವು 2029 ರ **ಲೋಕಸಭಾ ಚುನಾವಣೆಗಳಿಗೆ** ತೀರಾ ಹತ್ತಿರದಲ್ಲಿರುತ್ತದ ಈ ಅವಧಿಯು ತೀವ್ರವಾದ ಆಡಳಿತಾತ್ಮಕ, ರಾಜಕೀಯ ಮತ್ತು ಸಾಗಾಟ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯ ಕಾರ್ಯಚಟುವಟಿಕೆಗಳಿಂದ ಕೂಡಿರುತ್ತದೆ.

ಪಕ್ಷಗಳ ಸಮ್ಮೇಳನ (COP- Conference of Parties):

- **UNFCCC ಯ ಅತ್ಯುನ್ನತ ನಿರ್ಧಾರ-ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವ ಸಂಸ್ಥೆಯಾಗಿದೆ:-** ಇದು ವಾರ್ಷಿಕವಾಗಿ ಜರುಗುವ **'ಹವಾಮಾನ ಬದಲಾವಣೆ ಕುರಿತಾದ ವಿಶ್ವಸಂಸ್ಥೆಯ ಚೌಕಟ್ಟಿನ ಸಮಾವೇಶ'**ದ (UNFCCC) ಅತ್ಯುನ್ನತ ನಿರ್ಧಾರ-ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವ ಸಂಸ್ಥೆಯಾಗಿದೆ.
- ಇದು **ಜಾಗತಿಕ ಹವಾಮಾನ ಕ್ರಮ, ಹವಾಮಾನ ಹಣಕಾಸು ಮತ್ತು ಹೊರಸೂಸುವಿಕೆ ಕಡಿತದ ಬದ್ಧತೆಗಳ** ಕುರಿತು ಮಾತುಕತೆ ನಡೆಸಲು ಸುಮಾರು 200 ದೇಶಗಳನ್ನು ಒಟ್ಟುಗೂಡಿಸುತ್ತದೆ.
- ಮೊದಲ COP ಅಧಿವೇಶನವು **1995 ರ ಮಾರ್ಚ್‌ನಲ್ಲಿ ಜರ್ಮನಿಯ ಬರ್ಲಿನ್‌ನಲ್ಲಿ** ನಡೆಯಿತು.
- **ಪ್ರತಿ ವರ್ಷ ಸಭೆ:-** ಸದಸ್ಯ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳು ಬೇರೆ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ನಿರ್ಧರಿಸದ ಹೊರತು, COP ಪ್ರತಿ ವರ್ಷವೂ ಕಡ್ಡಾಯವಾಗಿ ಸಭೆ ಸೇರುತ್ತದೆ.

ಹವಾಮಾನ ಬದಲಾವಣೆ ಕುರಿತಾದ ವಿಶ್ವಸಂಸ್ಥೆಯ ಚೌಕಟ್ಟಿನ ಸಮಾವೇಶ (UNFCCC)ದ ಬಗ್ಗೆ:

- **'ಭೂ ಶೃಂಗಸಭೆ', 1992** ರ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಅಂಗೀಕರಿಸಲ್ಪಟ್ಟ **3 'ರಿಯೋ ಸಮಾವೇಶ'**ಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದಾಗಿದೆ. ಇನ್ನುಳಿದ ಎರಡು ಸಮಾವೇಶಗಳೆಂದರೆ:
  - **ಜೈವಿಕ ವೈವಿಧ್ಯತೆಯ ಸಮಾವೇಶ (CBD)**
  - **ಮರುಭೂಮೀಕರಣವನ್ನು ತಡೆಗಟ್ಟುವ ಸಮಾವೇಶ (UNCCD)**
- ಈ ಸಮಾವೇಶವು **1994 ರಲ್ಲಿ** ಅಧಿಕೃತವಾಗಿ ಜಾರಿಗೆ ಬಂದಿತು.
- **ಉದ್ದೇಶ:-** ಹವಾಮಾನ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯೊಂದಿಗೆ ಅಪಾಯಕಾರಿ ಮಾನವ-ಪ್ರೇರಿತ ಹಸ್ತಕ್ಷೇಪವನ್ನು ತಡೆಯುವ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ವಾತಾವರಣದಲ್ಲಿ **'ಹಸಿರುಮನೆ ಅನಿಲಗಳ' ಸಾಂದ್ರತೆಯನ್ನು ಸ್ಥಿರಗೊಳಿಸುವುದು.**
- **ಸಚಿವಾಲಯ:- ಜರ್ಮನಿಯ 'ಬಾನ್'.**
- ಇದು **2 ಪ್ರಮುಖ ಕಾನೂನುಬದ್ಧ ಒಪ್ಪಂದಗಳಿಗೆ** ಮೂಲ ಒಪ್ಪಂದವಾಗಿದೆ. ಅವುಗಳೆಂದರೆ,
  1. **ಕ್ಯೋಟೋ ಶಿಷ್ಟಾಚಾರ, 1997:-** ಇದು **ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಹೊಂದಿದ ದೇಶಗಳಿಗೆ ಹೊರಸೂಸುವಿಕೆ ಗುರಿಗಳನ್ನು** ನಿಗದಿಪಡಿಸಿತು.
  2. **ಪ್ಯಾರಿಸ್ ಒಪ್ಪಂದ, 2015:-** ಇದು ಜಾಗತಿಕ ತಾಪಮಾನ ಏರಿಕೆಯನ್ನು ಕೈಗಾರಿಕಾ-ಪೂರ್ವ ಮಟ್ಟದ **2°C ಕ್ಕಿಂತ ಕಡಿಮೆ** ಮಾಡುವುದು, ಆದ್ಯತೆಯ ಮೇರೆಗೆ 1.5°C ಗೆ ಸೀಮಿತಗೊಳಿಸುವ ಗುರಿಯನ್ನು ಹೊಂದಿರುವ ಐತಿಹಾಸಿಕ ಜಾಗತಿಕ ಒಪ್ಪಂದವಾಗಿದೆ.
- **ಹಣಕಾಸು ಕಾರ್ಯವಿಧಾನಗಳು:-** ಅಭಿವೃದ್ಧಿಶೀಲ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳಿಗೆ ನೆರವಾಗಲು ಈ ಕೆಳಗಿನ ನಿಧಿಗಳನ್ನು ನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ಸಂಯೋಜಿಸುತ್ತದೆ.
  - **ಹಸಿರು ಹವಾಮಾನ ನಿಧಿ (GCF),**
  - **ಜಾಗತಿಕ ಪರಿಸರ ಸೌಲಭ್ಯ (GEF)**
  - **ಹೊಂದಾಣಿಕೆ ನಿಧಿ**

ಇತ್ತೀಚಿನ COP ಶೃಂಗಸಭೆಗಳು:

- **COP 27:-** ಈಜಿಪ್ಟ್‌ನ **ಶರ್ಮ್ ಎಲ್-ಶೇಖ್‌ನಲ್ಲಿ** 2022 ರಲ್ಲಿ ನಡೆಯಿತು.
- **COP 28:-** ಇದು UAE ಯ **ದುಬೈನಲ್ಲಿ** 2023 ರಲ್ಲಿ ನಡೆಯಿತು. ಇದು ಪಳೆಯುಳಿಕೆ ಇಂಧನಗಳಿಂದ ಹಂತಹಂತವಾಗಿ ಹೊರಬರುವತ್ತ ಗಮನಹರಿಸಿದ **"UAE ಒಮ್ಮತ"ಕ್ಕೆ** (UAE Consensus) ಕಾರಣವಾಯಿತು.
- **COP 29:-** ಅಜೆರ್ಬೈಜಾನ್‌ನ **'ಬಾಕು'ವಿನಲ್ಲಿ** 2024 ರಲ್ಲಿ ನಡೆಯಿತು.
- **COP 30:-** ಬ್ರೆಜಿಲ್‌ನ **'ಬೆಲೆಮ್'ನಲ್ಲಿ** 2025 ರಲ್ಲಿ ನಡೆಯಿತು.
- **COP 31:-** ಟರ್ಕಿಯ **'ಅಂಟಾಲ್ಯಾ'ದಲ್ಲಿ** 2026 ರಲ್ಲಿ ನಿಗದಿಯಾಗಿದೆ.

ಬೆಳಕಿನ ಮಾಲಿನ್ಯ

ಪರಿಸರ

ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಸುದ್ದಿಯಲ್ಲಿದೆ:

- ಇತ್ತೀಚೆಗೆ **'ನೇಚರ್'** ನಿಯತಕಾಲಿಕದಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟವಾದ ಅಧ್ಯಯನದ ಪ್ರಕಾರ, 2014 ಮತ್ತು 2022 ರ ನಡುವೆ ಜಾಗತಿಕವಾಗಿ **ರಾತ್ರಿಯ ಕೃತಕ ಬೆಳಕು ಶೇ. 16 ರಷ್ಟು** ಹೆಚ್ಚಾಗಿದೆ.
- **ಉಪ-ಸಹರಾ ಆಫ್ರಿಕಾ ಮತ್ತು ಆಗ್ನೇಯ ಏಷ್ಯಾದಲ್ಲಿ** ಇದರ ತೀವ್ರ ಏರಿಕೆ ಕಂಡುಬಂದಿದ್ದು, ಏಷ್ಯಾದಲ್ಲಿ **ಭಾರತ ಮತ್ತು ಚೀನಾ** ಪ್ರಮುಖ ಕೊಡುಗೆದಾರರಾಗಿ ಹೊರಹೊಮ್ಮಿವೆ.

ಬೆಳಕಿನ ಮಾಲಿನ್ಯದ ಬಗ್ಗೆ:

- ವ್ಯಾಖ್ಯಾನ:- **ಹೊರಾಂಗಣದಲ್ಲಿ ಕೃತಕ ಬೆಳಕಿನ ಅತಿಯಾದ ಅಥವಾ ಅಸಮರ್ಪಕ ಬಳಕೆಯನ್ನು** ಬೆಳಕಿನ ಮಾಲಿನ್ಯ ಎನ್ನಲಾಗುತ್ತದೆ.
- ಇದು **ನೈಸರ್ಗಿಕ ಕತ್ತಲೆಯನ್ನು ಅಡ್ಡಿಪಡಿಸುತ್ತದೆ** ಮತ್ತು ಮಾನವನ ಆರೋಗ್ಯ, ವನ್ಯಜೀವಿಗಳು ಹಾಗೂ ಪರಿಸರದ ಮೇಲೆ ಪ್ರತಿಕೂಲ ಪರಿಣಾಮಗಳನ್ನು ಬೀರುತ್ತದೆ.

ಪರಿಸರ ಮತ್ತು ಆರೋಗ್ಯದ ಮೇಲೆ ಬೆಳಕಿನ ಮಾಲಿನ್ಯದ ಪರಿಣಾಮ:

1. **ಜೀವವೈವಿಧ್ಯತೆ ಮತ್ತು ವನ್ಯಜೀವಿಗಳು:**

- **ದಿಕ್ಸೂಚಿ:-** ಚಲನೆಗಾಗಿ ನೈಸರ್ಗಿಕ ಬೆಳಕನ್ನು (ಚಂದ್ರ/ನಕ್ಷತ್ರಗಳು) ಅವಲಂಬಿಸಿರುವ **ವಲಸೆ ಹಕ್ಕಿಗಳು ಮತ್ತು ಕಡಲ ಆಮೆಯ ಮರಿಗಳು** ದಾರಿ ತಪ್ಪುವಂತೆ ಮಾಡುತ್ತದೆ.
- **ಸಂತಾನೋತ್ಪತ್ತಿ:- ಮಿಂಚುಹುಳುಗಳ** ಮಿಲನದ ಸಂಕೇತಗಳಿಗೆ ಅಡ್ಡಿಪಡಿಸುತ್ತದೆ ಮತ್ತು **ಪ್ರಕಾಶಮಾನವಾದ ಮಿನಿ** (ಕ್ಲೌನ್‌ಫಿಶ್)ನಂತಹ ಪ್ರಭೇದಗಳ ಮೊಟ್ಟೆ ಒಡೆಯುವ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯ ಮೇಲೆ ಪ್ರಭಾವ ಬೀರುತ್ತದೆ.
- **ಆಹಾರ ಸರಪಳಿಗಳಲ್ಲಿ ತೀವ್ರ ವ್ಯತ್ಯಯ:-** ಮರದ ಎಲೆಗಳನ್ನು ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿಸುತ್ತದೆ, ಇದರಿಂದ ಸಸ್ಯಾಹಾರಿ ಕೀಟಗಳಿಗೆ ಅವುಗಳನ್ನು ತಿನ್ನಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಇದು ನಗರ ಪ್ರದೇಶದ ಆಹಾರ ಸರಪಳಿಗಳಲ್ಲಿ (Urban food chains) ತೀವ್ರ ವ್ಯತ್ಯಯ ಉಂಟಾಗುತ್ತದೆ.

2. **ಮಾನವನ ಆರೋಗ್ಯ:**

- **ಜೈವಿಕ ಗಡಿಯಾರ (Circadian Rhythm):-** ದೇಹದ ನೈಸರ್ಗಿಕ 24-ಗಂಟೆಗಳ ನಿದ್ರೆ ಮತ್ತು ಎಚ್ಚರದ ದೈನಂದಿನ ಚಕ್ರವನ್ನು ಅಡ್ಡಿಪಡಿಸುತ್ತದೆ.
- **ಮೆಲಟೋನಿನ್ ಉತ್ಪಾದನೆಯ ಕುಸಿತ:-** ನಿದ್ರೆಗೆ ಅತ್ಯಗತ್ಯವಾದ ಮೆಲಟೋನಿನ್ ಉತ್ಪಾದನೆಯನ್ನು ತಡೆಯುತ್ತದೆ. ಇದು **ನಿದ್ರಾಹೀನತೆ, ತೀವ್ರ ಒತ್ತಡ ಮತ್ತು ಕೆಲವು ಕ್ಯಾನ್ಸರ್‌ಗಳ** (ಉದಾ: ಸ್ತನ ಕ್ಯಾನ್ಸರ್) ಅಪಾಯಗಳನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸುತ್ತದೆ.
- **ನರಸಂಬಂಧಿ ಕಾಯಿಲೆಗಳು:-** ಇತ್ತೀಚಿನ ಅಧ್ಯಯನಗಳು ರಾತ್ರಿಯ ಬೆಳಕಿನ ಮಾಲಿನ್ಯ ಮತ್ತು **ಆಲ್ಝೈಮರ್** ಕಾಯಿಲೆಯ ಪ್ರಮಾಣದ ನಡುವಿನ ಸಂಬಂಧವನ್ನು ದೃಢಪಡಿಸಿವೆ.
- **ಆರ್ಥಿಕತೆ ಮತ್ತು ಶಕ್ತಿ:-** ವಾರ್ಷಿಕವಾಗಿ 'ಬಿಲಿಯನ್'ನಷ್ಟು ಯೂನಿಟ್ ವಿದ್ಯುತ್ ಅನ್ನು ವ್ಯರ್ಥ ಮಾಡುತ್ತದೆ, ಇದು **ಹಸಿರುಮನೆ ಅನಿಲಗಳ ಹೊರಸೂಸುವಿಕೆಗೆ** ಗಮನಾರ್ಹವಾಗಿ ಕೊಡುಗೆ ನೀಡುತ್ತದೆ.

ಬೆಳಕಿನ ಮಾಲಿನ್ಯ ನಿಯಂತ್ರಣಕ್ಕೆ ಸರ್ಕಾರದ ಉಪಕ್ರಮಗಳು:

- **ಇಂಧನ ಸಂರಕ್ಷಣೆ ಕಟ್ಟಡ ಸಂಹಿತೆ, 2017:- ಹೊಸ ವಾಣಿಜ್ಯ ಕಟ್ಟಡಗಳಲ್ಲಿ** ಸುಸ್ಥಿರ ವಿನ್ಯಾಸವನ್ನು ಉತ್ತೇಜಿಸಲು ಮತ್ತು ಇಂಧನ ಬಳಕೆಯನ್ನು ಶೇ. 25-50 ರಷ್ಟು ಕಡಿಮೆ ಮಾಡಲು **'ಇಂಧನ ದಕ್ಷತೆ ಬ್ಯೂರೋ'** (BEE) ರೂಪಿಸಿದ ಪ್ರಮುಖ ಮಾನದಂಡಗಳಾಗಿವೆ.
- **ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಬೀದಿ ದೀಪ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ (SLNP):-** ದೇಶಾದ್ಯಂತ ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಬೀದಿ ದೀಪಗಳನ್ನು ಬದಲಾಯಿಸಿ, ಸ್ಮಾರ್ಟ್ ಮತ್ತು ಇಂಧನ- ಸಮರ್ಥ **LED ಬೀದಿ ದೀಪಗಳನ್ನು** ಅಳವಡಿಸಲು 2015 ರಲ್ಲಿ ಈ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಲಾಯಿತು.
- **ಸ್ಮಾರ್ಟ್ ಸಿಟಿ ಗುರಿ:-** ನೈಜ-ಸಮಯದ ಸಂಚಾರ ಮತ್ತು ಸಮಯದ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಗಳಿಗೆ ಅನುಗುಣವಾಗಿ ಬೀದಿ ದೀಪದ ತೀವ್ರತೆಯನ್ನು ಸ್ವಯಂಚಾಲಿತವಾಗಿ ಹೊಂದಿಸುವ **'ಸಂದರ್ಭಾನುಸಾರ ಹೊಂದಿಕೊಳ್ಳುವ ಬೆಳಕಿನ ವ್ಯವಸ್ಥೆ'** ಭಾರತದ ಸ್ಮಾರ್ಟ್ ಸಿಟಿ ಗುರಿಯ ಪ್ರಮುಖ ಅಂಶವಾಗಿದೆ. ಇದು ಇಂಧನದ ಬಳಕೆಯನ್ನು ಗರಿಷ್ಠಗೊಳಿಸುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ಬೆಳಕಿನ ಮಾಲಿನ್ಯವನ್ನು ಗಣನೀಯವಾಗಿ ಕಡಿಮೆ ಮಾಡುತ್ತದೆ.
- **ಪರಿಸರ ಸಂರಕ್ಷಣಾ ಕಾಯ್ದೆ 1986:-** ಇದು ಎಲ್ಲಾ ರೀತಿಯ ಪರಿಸರ ಮಾಲಿನ್ಯವನ್ನು ನಿಯಂತ್ರಿಸಲು ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಈ ಕಾಯ್ದೆಯು ಸಮಗ್ರ ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ಒದಗಿಸುತ್ತದೆ.

ಸಿಂಧಿ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ಭಾರತದ ಸಂವಿಧಾನ

ಆಡಳಿತ

ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಸುದ್ದಿಯಲ್ಲಿದೆ:

- ಇತ್ತೀಚೆಗೆ, ಭಾರತದ ಉಪರಾಷ್ಟ್ರಪತಿಯವರು, **ದೇವನಾಗರಿ** ಮತ್ತು **ಪರ್ಷಿಯಾ** ಲಿಪಿಗಳೆರಡರಲ್ಲೂ ಮುದ್ರಿತವಾಗಿರುವ ಭಾರತದ ಸಂವಿಧಾನದ 'ಸಿಂಧಿ ಭಾಷೆಯ' ಹೊಸ ಆವೃತ್ತಿಯನ್ನು ಅಧಿಕೃತವಾಗಿ ಬಿಡುಗಡೆ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ.

ಸಿಂಧಿ ಭಾಷೆಯ ಕುರಿತು:

- ಇದೊಂದು **'ಇಂಡೋ-ಆರ್ಯನ್'** ಭಾಷಾ ಕುಟುಂಬಕ್ಕೆ ಸೇರಿದ ಭಾಷೆಯಾಗಿದೆ. ಇದನ್ನು ಪ್ರಮುಖವಾಗಿ **ಭಾರತ ಮತ್ತು ಪಾಕಿಸ್ತಾನದಲ್ಲಿ** ಹಾಗೂ ಪ್ರಪಂಚದಾದ್ಯಂತ ಹರಡಿರುವ ಸಣ್ಣ ಸಮುದಾಯಗಳು ಈ ಭಾಷೆಯನ್ನು ಮಾತನಾಡುತ್ತಾರೆ.
- ಸಿಂಧಿ ಭಾಷೆಯನ್ನು **21ನೇ ಸಂವಿಧಾನ ತಿದ್ದುಪಡಿ ಕಾಯ್ದೆ, 1967ರ** ಮೂಲಕ ಭಾರತದ ಸಂವಿಧಾನದ **'8ನೇ ಅನುಸೂಚಿ'**ಗೆ ಅಧಿಕೃತವಾಗಿ ಸೇರಿಸಲಾಯಿತು.
- ಸಿಂಧಿ ಭಾಷೆಯು **ಭಾರತದ ಅತ್ಯಂತ ಪ್ರಾಚೀನ ಹಾಗೂ ಮಧುರವಾದ ಭಾಷೆಗಳಲ್ಲಿ** ಒಂದಾಗಿದೆ. ಏಕತೆ, ಪ್ರೀತಿ ಮತ್ತು ಸಹೋದರತ್ವವನ್ನು ಸಾರುವ **'ವೇದಾಂತ'** ಮತ್ತು **'ಸೂಫಿ'** ತತ್ವಗಳನ್ನು ಒಗ್ಗೂಡಿಸುವ ಅತ್ಯಂತ ಶ್ರೀಮಂತ ಸಾಹಿತ್ಯ ಪರಂಪರೆ ಈ ಭಾಷೆಗಿದೆ.

ಸೂಚಕ ಪ್ರಭೇದಗಳು (Sentinel Species)

ಪರಿಸರ

ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಸುದ್ದಿಯಲ್ಲಿದೆ:

- ಜಾಗತಿಕ ಹವಾಮಾನ ಬದಲಾವಣೆಯಿಂದಾಗಿ ಸಮುದ್ರದ ಮಂಜುಗಡ್ಡೆಗಳು ಕರಗುತ್ತಿರುವುದರಿಂದ, **'ಚಕ್ರವರ್ತಿ ಪೆಂಗ್ವಿನ್'** ಪ್ರಭೇದವನ್ನು IUCN ತನ್ನ ಕೆಂಪು ಪಟ್ಟಿಯಲ್ಲಿ **'ಅಪಾಯದ ಅಂಚಿನಲ್ಲಿರುವ ಪ್ರಭೇದ' (NT)** ವರ್ಗದಿಂದ, **'ಅಳಿವಿನಂಚಿನಲ್ಲಿರುವ ಪ್ರಭೇದ' (En)** ವರ್ಗಕ್ಕೆ ಸೇರಿಸಲಾಗಿದೆ.
- ಚಕ್ರವರ್ತಿ ಪೆಂಗ್ವಿನ್ ಒಂದು **'ಸೂಚಕ ಪ್ರಭೇದ'**ವಾಗಿರುವುದರಿಂದ, ಇವುಗಳ ಸಂಖ್ಯೆಯಲ್ಲಿನ ಕುಸಿತವು ಒಟ್ಟಾರೆ **'ಅಂಟಾರ್ಕ್ಟಿಕ್ ಪರಿಸರ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯ'** ಮೇಲಿರುವ ತೀವ್ರ ಒತ್ತಡವನ್ನು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಸೂಚಿಸುತ್ತದೆ. 2080ರ ದಶಕದ ವೇಳೆಗೆ ಇವುಗಳ ಸಂತತಿ ಅರ್ಧದಷ್ಟು ಕಡಿಮೆಯಾಗುವ ಆತಂಕವಿದೆ ಎಂದು ವಿಜ್ಞಾನಿಗಳು ಅಂದಾಜಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ಸೂಚಕ ಪ್ರಭೇದಗಳ (Sentinel Species) ಬಗ್ಗೆ:

- ಇದು ಒಂದು ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಸಸ್ಯ ಅಥವಾ ಪ್ರಾಣಿಯ ಪ್ರಭೇದವಾಗಿದ್ದು, ಇದರ ಆರೋಗ್ಯದ ಸ್ಥಿತಿಯು **ಇದು ವಾಸಿಸುವ ಪರಿಸರ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯ ಒಟ್ಟಾರೆ ಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು** ಪ್ರತಿಬಿಂಬಿಸುತ್ತದೆ.
- ಪರಿಸರದಲ್ಲಿ ಉಂಟಾಗುವ ಮಾಲಿನ್ಯ, ರೋಗಗಳು ಹಾಗೂ ಹವಾಮಾನ ಬದಲಾವಣೆಯಂತಹ **ಪರಿಸರದ ಒತ್ತಡಗಳಿಗೆ ಇವು ಬಹಳ ವೇಗವಾಗಿ ಮತ್ತು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಸ್ಪಂದಿಸುತ್ತವೆ.**
- ಪರಿಸರದಲ್ಲಿನ ಅಸಮತೋಲನವು ವ್ಯಾಪಕವಾಗಿ ಹರಡುವ ಮುನ್ನವೇ ಅದನ್ನು ಪತ್ತೆಹಚ್ಚಲು, ಇವು ನಮಗೆ **'ಮುನ್ಸೂಚನಾ ವ್ಯವಸ್ಥೆಗಳಂತೆ'** ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತವೆ.

ಸೂಚಕ ಪ್ರಭೇದಗಳಿಗೆ ಪ್ರಮುಖ ಉದಾಹರಣೆಗಳು:

1. **ಉಭಯವಾಸಿಗಳು (ಕಪ್ಪೆಗಳು):-** ಕಪ್ಪೆಗಳು **ಪಾರದರ್ಶಕ ಅಥವಾ ರಂಧ್ರಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿರುವ ತೆಳುವಾದ ಚರ್ಮವನ್ನು** ಹೊಂದಿರುತ್ತವೆ. ಇದರಿಂದಾಗಿ ಅವು ನೀರು ಮತ್ತು ಪರಿಸರದಲ್ಲಿನ ಮಾಲಿನ್ಯಕಾರಕ ಹಾಗೂ ರೋಗಕಾರಕಗಳಿಗೆ ಹೆಚ್ಚು **ಸೂಕ್ಷ್ಮವಾಗಿ ಸ್ಪಂದಿಸುತ್ತವೆ.** ಹೀಗಾಗಿ ಕಪ್ಪೆಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ ಕಡಿಮೆಯಾಗುತ್ತಿದ್ದರೆ, ಆ ಪರಿಸರ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯು ಕಲುಷಿತಗೊಂಡು ಒತ್ತಡದಲ್ಲಿದೆ ಎನ್ನುವುದರ ಆರಂಭಿಕ ಸೂಚನೆಯಾಗಿರುತ್ತದೆ.
2. **ಕಲ್ಲಿದ್ದಲು ಗಣಿಗಳಲ್ಲಿನ ಕ್ಯಾನರಿ ಹಕ್ಕಿಗಳು:-** ಹಿಂದಿನ ಕಾಲದಲ್ಲಿ, ಕಲ್ಲಿದ್ದಲು ಗಣಿಗಳಲ್ಲಿ **'ಕಾರ್ಬನ್ ಮೊನಾಕ್ಸೈಡ್'**ನಂತಹ ವಿಷಾನಿಲಗಳು ಸೋರಿಕೆಯಾಗುವುದನ್ನು ಪತ್ತೆಹಚ್ಚಲು ಈ ಹಕ್ಕಿಗಳನ್ನು ಬಳಸಲಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ಇವು ಮನುಷ್ಯರಿಗಿಂತ ಅತಿ ವೇಗದ ಚಯಾಪಚಯ ಕ್ರಿಯೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿರುವುದರಿಂದ, ವಿಷಾನಿಲದ ಪ್ರಭಾವಕ್ಕೆ ಮನುಷ್ಯರಿಗಿಂತ ಮೊದಲೇ ಸಿಲುಕಿ, ಒದ್ದಾಡುವ ಮೂಲಕ ಕಾರ್ಮಿಕರಿಗೆ ಎಚ್ಚರಿಕೆ ನೀಡುತ್ತಿದ್ದವು.
3. **ಜೇನುನೊಣಗಳು:-** ಕೃಷಿಯಲ್ಲಿ ಬಳಕೆಯಾಗುವ **ರಾಸಾಯನಿಕ ಮತ್ತು ಕೀಟನಾಶಕಗಳ** ಅತಿಯಾದ ಬಳಕೆಯ ಪ್ರಮಾಣವನ್ನು ಅರಿಯಲು ಜೇನುನೊಣಗಳನ್ನು ಬಳಸಲಾಗುತ್ತದೆ. ಜೇನುನೊಣಗಳ ಸಂಖ್ಯೆಯಲ್ಲಿ ಇಳಿಕೆಯು ಪರಿಸರದ

ಅಸಮತೋಲನದ ಏರುಪೇರು ಮತ್ತು ಪರಾಗಸ್ಪರ್ಶ ಬಿಕ್ಕಟ್ಟನ್ನು ಸೂಚಿಸುತ್ತದೆ.

4. **ಹಿಮಕರಡಿಗಳು:-** ಇವು **ಆರ್ಕ್ಟಿಕ್ ಪ್ರದೇಶದ ಪರಿಸರ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯ ಆರೋಗ್ಯವನ್ನು** ಹಾಗೂ ಅಲ್ಲಿ ಮಾಲಿನ್ಯಕಾರಕಗಳು ಶೇಖರಣೆಯಾಗುತ್ತಿರುವುದನ್ನು ಸೂಚಿಸುವ ಪ್ರಮುಖ ಜೀವಿಗಳಾಗಿವೆ. **ಜಾಗತಿಕ ತಾಪಮಾನ ಏರಿಕೆ ಹಾಗೂ ಮಂಜುಗಡ್ಡೆ ಕರಗುವಿಕೆಯಿಂದ** ಆಗುತ್ತಿರುವ ಭೀಕರ ಪರಿಣಾಮಗಳನ್ನು ಇವು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ತೋರುತ್ತವೆ.

ಅಂತರರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಪರಿಸರ ಸಂರಕ್ಷಣೆ ಒಕ್ಕೂಟ(IUCN)ದ ಬಗ್ಗೆ:

- ಸ್ಥಾಪನೆ:- **1948 ರಲ್ಲಿ.**
- ಪ್ರಧಾನ ಕಚೇರಿ:- **ಸ್ವಿಟ್ಜರ್ಲೆಂಡ್‌ನ 'ಗ್ಲಾಂಡ್'.**
- **ಪ್ರಮುಖ ಉದ್ದೇಶ:-** ಪರಿಸರ ಸಂರಕ್ಷಣೆಗಾಗಿ ಅಂತರರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಸಹಕಾರವನ್ನು ಉತ್ತೇಜಿಸುವುದು ಮತ್ತು ಸಂರಕ್ಷಣಾ ಕಾರ್ಯಗಳಿಗೆ ಅಗತ್ಯವಿರುವ ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ಜ್ಞಾನ ಹಾಗೂ ತಾಂತ್ರಿಕ ಬೆಂಬಲವನ್ನು ಒದಗಿಸುವುದು.
- **IUCN ಕೆಂಪು ಪಟ್ಟಿ:-** ಪ್ರಪಂಚದಾದ್ಯಂತ ಅಪಾಯದಲ್ಲಿರುವ ಜೀವಿಗಳ ಸಂರಕ್ಷಣೆಗಾಗಿ, ಈ ಸಂಸ್ಥೆಯು **1964ರಲ್ಲಿ 'ಅಪಾಯದಲ್ಲಿರುವ ಪ್ರಭೇದಗಳ** ಕೆಂಪು ಪಟ್ಟಿ'ಯನ್ನು ಬಿಡುಗಡೆ ಮಾಡಲು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿತು.

IUCN ಕೆಂಪು ಪಟ್ಟಿಯ ಪ್ರಮುಖ ಅಂಶಗಳು:

- ಇದು IUCN ಸಂಗ್ರಹಿಸಿದ ಪಟ್ಟಿಯಾಗಿದ್ದು, ಇದು ಸಸ್ಯಗಳು, ಪ್ರಾಣಿಗಳು ಮತ್ತು ಶಿಲೀಂಧ್ರ ಪ್ರಭೇದಗಳ **ಸಂರಕ್ಷಣಾ ಸ್ಥಿತಿಗತಿಗಳ** ಕುರಿತಾದ ಪ್ರಪಂಚದ ಅತ್ಯಂತ ಅಧಿಕೃತ ಹಾಗೂ ಸಮಗ್ರವಾದ ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿದೆ.
- **ಪಟ್ಟಿಯಲ್ಲಿರುವ ಪ್ರಭೇದಗಳು:-** ಪ್ರಸ್ತುತ ಈ ಕೆಂಪು ಪಟ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಒಟ್ಟು **1,43,000 ಕ್ಕೂ ಹೆಚ್ಚು** ಪ್ರಭೇದಗಳನ್ನು ಮೌಲ್ಯಮಾಪನ ಮಾಡಿ ಪಟ್ಟಿಮಾಡಲಾಗಿದೆ.
- **ಭಾರತ ಸದಸ್ಯತ್ವ ಪಡೆದುಕೊಂಡಿದೆ:-** ಭಾರತ ದೇಶವು **1969 ರಲ್ಲಿ** IUCN ನ ಅಧಿಕೃತ ಸದಸ್ಯತ್ವವನ್ನು ಪಡೆಯಿತು.
- **IUCN ಕೆಂಪು ಪಟ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಭೇದಗಳ ವರ್ಗೀಕರಣ:-** ಯಾವುದೇ ಪ್ರಭೇದವು ಅಳಿವಿನ ಅಂಚಿಗೆ ಎಷ್ಟು ಹತ್ತಿರದಲ್ಲಿದೆ ಎನ್ನುವ **ಸಂರಕ್ಷಣಾ ಸ್ಥಿತಿಯ** ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ, IUCN ಪ್ರಭೇದಗಳನ್ನು ಪ್ರಮುಖವಾಗಿ ಈ ಕೆಳಗಿನಂತೆ ವರ್ಗೀಕರಿಸುತ್ತದೆ:

1. **ಅಳಿದುಹೋದ (Extinct - EX):-** ಭೂಮಿಯ ಮೇಲೆ ಸಂಪೂರ್ಣ ಸಂತತಿ ನಾಶವಾದಾಗ.
2. **ಕಾಡಿನಲ್ಲಿ ಅಳಿದುಹೋದ (Extinct in the Wild - EW):-** ಕೇವಲ ಮೃಗಾಲಯ ಅಥವಾ ಕೃತಕ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ಉಳಿದುಕೊಂಡಾಗ.
3. **ತೀವ್ರವಾಗಿ ಅಳಿವಿನಂಚಿನಲ್ಲಿರುವ (Critically Endangered - CR)**
4. **ಅಳಿವಿನಂಚಿನಲ್ಲಿರುವ (Endangered - EN)**
5. **ದುರ್ಬಲವಾಗಿರುವ ಅಥವಾ ಅಪಾಯಕ್ಕೆ ಸಿಲುಕುವ ಸಾಧ್ಯತೆಯಿರುವ (Vulnerable - VU)**
6. **ಅಪಾಯದ ಅಂಚಿನಲ್ಲಿರುವ (Near Threatened - NT)**
7. **ಕಡಿಮೆ ಕಾಳಜಿಯ (Least Concern - LC)**
8. **ದತ್ತಾಂಶ ಕೊರತೆಯಿರುವ (Data Deficient - DD)**
9. **ಮೌಲ್ಯಮಾಪನ ಮಾಡದ (Not Evaluated - NE)**

ಅಂಬೇಡ್ಕರ್ ಜಯಂತಿ

ಇತಿಹಾಸ

ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಸುದ್ದಿಯಲ್ಲಿದೆ:

- ಭಾರತವು **ಏಪ್ರಿಲ್ 14ರಂದು** 'ಅಂಬೇಡ್ಕರ್ ಜಯಂತಿ' ಯನ್ನು ಆಚರಿಸುವ ಮೂಲಕ, ಡಾ. ಬಿ.ಆರ್. ಅಂಬೇಡ್ಕರ್ ಅವರ **135ನೇ ಜನ್ಮದಿನದಂದು** ಗೌರವ ನಮನ ಸಲ್ಲಿಸಿತು.

ಡಾ. ಭೀಮರಾವ್ ರಾಮಜೀ ಅಂಬೇಡ್ಕರ್ ಅವರ ಬಗ್ಗೆ:

- ಬಾಬಾಸಾಹೇಬ್ ಡಾ. ಭೀಮರಾವ್ ಅಂಬೇಡ್ಕರ್ ಅವರು ಪ್ರಮುಖ ಸಾಮಾಜ ಸುಧಾರಕ, ನ್ಯಾಯಶಾಸ್ತ್ರಜ್ಞ, ಅರ್ಥಶಾಸ್ತ್ರಜ್ಞ, ಲೇಖಕ, ಬಹುಭಾಷಾ ಪಂಡಿತ, ವಾಗ್ಮಿ ಹಾಗೂ ವಿವಿಧ ಧರ್ಮಗಳ ತೌಲನಿಕ ಅಧ್ಯಯನಕಾರ ಮತ್ತು ಚಿಂತಕರಾಗಿದ್ದರು.

- **ಜನನ:-** ಇವರು **1891**ರಲ್ಲಿ ಪ್ರಸ್ತುತ ಮಧ್ಯಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿರುವ **ಮಹೌ (Mhow)** ಎಂಬ ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಜನಿಸಿದರು.
- ಇವರನ್ನು **'ಭಾರತದ ಸಂವಿಧಾನದ ಶಿಲ್ಪಿ'** ಎಂದು ಕರೆಯಲಾಗುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ಇವರು ಸ್ವತಂತ್ರ ಭಾರತದ **ಮೊದಲ ಕಾನೂನು ಮಂತ್ರಿಯಾಗಿದ್ದರು.**
- ಇವರು ಸಂವಿಧಾನದ **'ಕರಡು ಸಮಿತಿಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಾಗಿದ್ದರು'.**
- ಇವರು ದಲಿತರು ಮತ್ತು ಇತರ ಸಾಮಾಜಿಕವಾಗಿ ಹಿಂದುಳಿದ ವರ್ಗಗಳ ಹಕ್ಕುಗಳಿಗಾಗಿ ನಿರಂತರವಾಗಿ ಹೋರಾಡಿದ ಪ್ರಸಿದ್ಧ ರಾಷ್ಟ್ರನಾಯಕರಾಗಿದ್ದರು.

ಇವರ ಪ್ರಮುಖ ಕೊಡುಗೆಗಳು:

- **'ಮಹಾಡ್ ಸತ್ಯಾಗ್ರಹ', 1927:-** ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರದ **ಮಹಾಡ್ ಪುರಸಭೆಯು 1926ರಲ್ಲಿ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಕೆರೆಯನ್ನು ಎಲ್ಲಾ ಸಮುದಾಯಗಳಿಗೂ ಮುಕ್ತಗೊಳಿಸಲು ಆದೇಶ** ಹೊರಡಿಸಿತ್ತು. ಆದರೆ, ಅಸ್ಪೃಶ್ಯರು ಈ ಕೆರೆಯ ನೀರನ್ನು ಬಳಸುವುದನ್ನು ವಿರೋಧಿಸಿದ ಸವರ್ಣೀಯ ಹಿಂದೂಗಳ ವಿರುದ್ಧ, ಅಂಬೇಡ್ಕರ್ ಅವರು ಮಾರ್ಚ್ 1927ರಲ್ಲಿ ಐತಿಹಾಸಿಕ 'ಮಹಾಡ್ ಸತ್ಯಾಗ್ರಹ'ದ ನೇತೃತ್ವ ವಹಿಸಿದ್ದರು.
- ಇವರು ಲಂಡನ್‌ನಲ್ಲಿ ನಡೆದ **ಮೂರು ದುಂಡುಮೇಜಿನ ಸಮ್ಮೇಳನಗಳಲ್ಲೂ** ಭಾಗವಹಿಸಿದ್ದರು.
- **'ಪೂನಾ ಒಪ್ಪಂದ', 1932:-** ಡಾ. ಅಂಬೇಡ್ಕರ್ ಅವರು ಮಹಾತ್ಮ ಗಾಂಧೀಜಿಯವರೊಂದಿಗೆ ಐತಿಹಾಸಿಕ 'ಪೂನಾ ಒಪ್ಪಂದ'ಕ್ಕೆ ಸಹಿ ಹಾಕಿದರು. ಈ ಮೂಲಕ ಅವರು ಸಾಮಾಜಿಕವಾಗಿ ಹಿಂದುಳಿದ ವರ್ಗಗಳಿಗೆ ನೀಡಲಾಗಿದ್ದ ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಚುನಾವಣಾ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳ (ಕಮ್ಯುನಲ್ ಅವಾರ್ಡ್) ಬೇಡಿಕೆಯನ್ನು ಕೈಬಿಟ್ಟರು.
- ಆದಾಗ್ಯೂ, ಈ ಒಪ್ಪಂದದ ಪರಿಣಾಮವಾಗಿ ಸಾಮಾಜಿಕವಾಗಿ ಹಿಂದುಳಿದ ವರ್ಗಗಳಿಗೆ ಮೀಸಲಿಟ್ಟ ಸ್ಥಾನಗಳ ಸಂಖ್ಯೆಯನ್ನು **ಪ್ರಾಂತೀಯ ಶಾಸನಸಭೆಗಳಲ್ಲಿ 71 ರಿಂದ 147ಕ್ಕೆ** ಮತ್ತು **ಕೇಂದ್ರೀಯ ಶಾಸನಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಒಟ್ಟು ಸ್ಥಾನಗಳ ಶೇ. 18ರಷ್ಟಕ್ಕೆ** ಹೆಚ್ಚಿಸಲಾಯಿತು.
- **'ಹಿಲ್ಟನ್ ಯಂಗ್ ಆಯೋಗ'ದ** ಮುಂದೆ ಇವರು ಮಂಡಿಸಿದ ಆರ್ಥಿಕ ವಿಚಾರಗಳೇ **ಭಾರತೀಯ ರಿಸರ್ವ್ ಬ್ಯಾಂಕ್ (RBI)** ಸ್ಥಾಪನೆಗೆ ಅಡಿಪಾಯವಾದವು.

ಚುನಾವಣೆ ಮತ್ತು ಹುದ್ದೆಗಳು:

- **1937**ರಲ್ಲಿ, ಇವರು ಶಾಸಕರಾಗಿ (MLA) **ಬಾಂಬೆ ಶಾಸನಸಭೆಗೆ ಆಯ್ಕೆಯಾದರು.**
- **1942**ರಲ್ಲಿ, **ವೈಸ್‌ರಾಯ್ ಅವರ ಕಾರ್ಯಕಾರಿ ಮಂಡಳಿಗೆ 'ಕಾರ್ಮಿಕ ಸದಸ್ಯ'**ರಾಗಿ ನೇಮಕಗೊಂಡರು.
- **1947**ರಲ್ಲಿ, ಪ್ರಧಾನಿ ಜವಾಹರಲಾಲ್ ನೆಹರೂ ಅವರ ಆಹ್ವಾನವನ್ನು ಸ್ವೀಕರಿಸಿ, **ಸ್ವತಂತ್ರ ಭಾರತದ ಮೊದಲ ಸಚಿವ ಸಂಪುಟದಲ್ಲಿ ಕಾನೂನು ಸಚಿವರಾದರು.**

ಬೌದ್ಧ ಧರ್ಮದತ್ತ ಒಲವು:

- **'ಹಿಂದೂ ಕೋಡ್ ಬಿಲ್'** ವಿಚಾರದಲ್ಲಿನ ಭಿನ್ನಾಭಿಪ್ರಾಯಗಳಿಂದಾಗಿ ಅವರು **1951**ರಲ್ಲಿ ಸಚಿವ ಸಂಪುಟಕ್ಕೆ ರಾಜೀನಾಮೆ ನೀಡಿದರು. ತದನಂತರ, **1956**ರಲ್ಲಿ ಅವರು ಅಧಿಕೃತವಾಗಿ **ಬೌದ್ಧ ಧರ್ಮಕ್ಕೆ** ಮತಾಂತರಗೊಂಡರು.
- ಇವರ ಸಾಧನೆಗಳನ್ನು ಗುರುತಿಸಿ, ಇವರಿಗೆ ಮರಣೋತ್ತರವಾಗಿ **1990**ರಲ್ಲಿ ಭಾರತದ ಅತ್ಯುನ್ನತ ನಾಗರಿಕ ಪ್ರಶಸ್ತಿಯಾದ **'ಭಾರತ ರತ್ನ'** ನೀಡಿ ಗೌರವಿಸಲಾಯಿತು.

ಪ್ರಮುಖ ಪತ್ರಿಕೆಗಳು, ಪುಸ್ತಕಗಳು ಮತ್ತು ಸಂಘಟನೆಗಳು:

- **ಪತ್ರಿಕೆಗಳು:**
  - **ಮೂಕನಾಯಕ (1920)**
  - **ಬಹಿಷ್ಕೃತ ಭಾರತ (1927)**
  - **ಸಮತಾ (1929)**
  - **ಜನತಾ (1930)**
- **ಪುಸ್ತಕಗಳು:**
  - **ಅನಿಹಿಲೇಶನ್ ಆಫ್ ಕಾಸ್ಟ್**
  - ಬುದ್ಧ ಆರ್ ಕಾರ್ಲ್ ಮಾರ್ಕ್ಸ್ (Buddha or Karl Marx)

- ದ ಅನ್‌ಟಚಬಲ್: ಹೂ ಆರ್ ದೇ ಅಂಡ್ ವೈ ದೇ ಹ್ಯಾವ್ ಬಿಕಮ್ ಅನ್‌ಟಚಬಲ್ಸ್ (The Untouchable: Who are They and Why They Have Become Untouchables)
- **ಬುದ್ಧ ಅಂಡ್ ಹಿಸ್ ಧಮ್ಮ (Buddha and His Dhamma)**
- ದ ರೈಸ್ ಅಂಡ್ ಫಾಲ್ ಆಫ್ ಹಿಂದೂ ವುಮೆನ್ (The Rise and Fall of Hindu Women)

- **ಸ್ಥಾಪಿಸಿದ ಸಂಘಟನೆಗಳು:**
  - **ಬಹಿಷ್ಕೃತ ಹಿತಕಾರಿಣಿ ಸಭಾ (1923)**
  - **ಸ್ವತಂತ್ರ ಕಾರ್ಮಿಕ ಪಕ್ಷ (Independent Labor Party - 1936)**
  - **ಪರಿಶಿಷ್ಟ ಜಾತಿಗಳ ಒಕ್ಕೂಟ (Scheduled Castes Federation - 1942)**

ನಿಧನ:

- ಇವರು **ಡಿಸೆಂಬರ್ 6, 1956** ರಂದು ನಿಧನರಾದರು.
- ಮುಂಬೈನಲ್ಲಿರುವ ಬಿ.ಆರ್. ಅಂಬೇಡ್ಕರ್ ಅವರ ಸ್ಮಾರಕವನ್ನು **'ಚೈತ್ಯ ಭೂಮಿ'** ಎಂದು ಕರೆಯಲಾಗುತ್ತದೆ.

ಪ್ರಸ್ತುತ ಕಾಲಘಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಅಂಬೇಡ್ಕರ್ ಅವರ ಪ್ರಸ್ತುತತೆ:

- ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಜಾತಿ ಆಧಾರಿತ ಅಸಮಾನತೆಯು ಇಂದಿಗೂ ಮುಂದುವರಿದಿದೆ. ಮೀಸಲಾತಿ ಹಾಗೂ ತಮ್ಮದೇ ಆದ ರಾಜಕೀಯ ಪಕ್ಷಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟುವ ಮೂಲಕ ದಲಿತರು ರಾಜಕೀಯ ಅಸ್ಮಿತೆಯನ್ನು ಪಡೆದುಕೊಂಡಿದ್ದರೂ, ಅವರು ಸಾಮಾಜಿಕ (ಆರೋಗ್ಯ ಮತ್ತು ಶಿಕ್ಷಣ) ಹಾಗೂ ಆರ್ಥಿಕ ಆಯಾಮಗಳಲ್ಲಿ ಇನ್ನೂ ಹಿಂದುಳಿದಿದ್ದಾರೆ.

ಅರುಣಾಚಲ ಪ್ರದೇಶದ ಸ್ಥಳಗಳಿಗೆ ಚೀನಾದ ' ಕಾಲ್ಪನಿಕ ಹೆಸರು'ಗಳನ್ನು ತಿರಸ್ಕರಿಸಿದ ಭಾರತ

ಅಂತರರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಸಂಬಂಧಗಳು

ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಸುದ್ದಿಯಲ್ಲಿದೆ:

- ತನ್ನ ಭೂಪ್ರದೇಶದ ಅವಿಭಾಜ್ಯ ಅಂಗವಾಗಿರುವ ಅರುಣಾಚಲ ಪ್ರದೇಶದ ಸ್ಥಳಗಳಿಗೆ, ಚೀನಾ ದೇಶವು "ಕಾಲ್ಪನಿಕ ಹೆಸರುಗಳನ್ನು" ನೀಡುವ ಪ್ರಯತ್ನಗಳನ್ನು ಭಾರತವು ಕಟ್ಟುನಿಟ್ಟಾಗಿ ಹಾಗೂ ಬಲವಾಗಿ ತಿರಸ್ಕರಿಸಿದೆ. ಚೀನಾದ ಇಂತಹ ಕ್ರಮಗಳನ್ನು "ಕಿಡಿಗೇಡಿತನ" ಎಂದು ಕರೆದಿರುವ ಭಾರತ, ಇದು ದ್ವಿಪಕ್ಷೀಯ ಸಂಬಂಧಗಳಿಗೆ ಹಾನಿಕರ ಎಂದು ಎಚ್ಚರಿಸಿದೆ.

ಚೀನಾದ ವಿವಾದಾತ್ಮಕ ಕ್ರಮಗಳು:

- ಚೀನಾ ದೇಶವು ಭಾರತದ ಅರುಣಾಚಲ ಪ್ರದೇಶವನ್ನು **"ದಕ್ಷಿಣ ಟಿಬೆಟ್" (ಜಂಗ್ನಾನ್)** ಎಂದು ಪ್ರತಿಪಾದಿಸುತ್ತಿದೆ.
- 2017 ರಿಂದಲೂ ಚೀನಾವು ಹೀಗೆ ಮರುನಾಮಕರಣಗೊಂಡ ಸ್ಥಳಗಳ ಹಲವು ಪಟ್ಟಿಗಳನ್ನು ಬಿಡುಗಡೆ ಮಾಡುತ್ತಲೇ ಇದೆ, ಆದರೆ ಭಾರತವು ಇವುಗಳನ್ನು ಅಮಾನ್ಯವೆಂದು ಸತತವಾಗಿ ತಿರಸ್ಕರಿಸುತ್ತಾ ಬಂದಿದೆ.
- ದೀರ್ಘ ಕಾಲದ ಗಡಿ ವಿವಾದಿತ ಪ್ರದೇಶವಾಗಿರುವ 'ಅಕ್ಸಾಯ್ ಚಿನ್' ನ ಕೆಲವು ಭಾಗಗಳು ಸೇರಿದಂತೆ ಲಡಾಖ್‌ನ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಚೀನಾವು 'ಹೆ'ಆನ್' ಮತ್ತು 'ಹೆಕಾಂಗ್' ನಂತಹ ಹೊಸ ಆಡಳಿತಾತ್ಮಕ ಜಿಲ್ಲೆಗಳನ್ನು (ಕೌಂಟಿಗಳು) ರಚಿಸುತ್ತಿದೆ.
- ವರದಿಗಳ ಪ್ರಕಾರ, ಚೀನಾವು 'ಸೆನ್ಲಿಂಗ್' ಎಂಬ ಹೊಸ ಜಿಲ್ಲಾ ಘಟಕವನ್ನೂ (ಕೌಂಟಿ) ಸಹ ಸೃಷ್ಟಿಸಿದೆ.

ಪ್ರಮುಖ ಪ್ರದೇಶಗಳು:

- **ಸೆನ್ಲಿಂಗ್ (Cenling):-** ಇದು 'ಕಾರಾಕೋರಂ ಪರ್ವತ ಶ್ರೇಣಿ'ಯ ಸಮೀಪದಲ್ಲಿದೆ. ಈ ಪ್ರದೇಶವು ಪಾಕಿಸ್ತಾನ ಆಕ್ರಮಿತ ಕಾಶ್ಮೀರ (PoK) ಮತ್ತು ಅಫ್ಘಾನಿಸ್ತಾನದ **'ವಾಖಾನ್ ಕಾರಿಡಾರ್'**ನ ಹತ್ತಿರದಲ್ಲಿದೆ.
- **ಹೆ'ಆನ್ (He'an):** ಇದು 'ಅಕ್ಸಾಯ್ ಚಿನ್ ಪ್ರಸ್ಥಭೂಮಿ'ಯ ಕೆಲವು ಭಾಗಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿದೆ. ಭಾರತ ಮತ್ತು ಚೀನಾ ನಡುವಿನ ಸುದೀರ್ಘ ಗಡಿ ವಿವಾದದ ಕಾರಣದಿಂದಾಗಿ ಈ ಪ್ರದೇಶವು ಸದಾ ಸುದ್ದಿಯಲ್ಲಿರುತ್ತದೆ.

ಭಾರತದ ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯೆ:

- ಅರುಣಾಚಲ ಪ್ರದೇಶ ಮತ್ತು ಇತರ ವಿವಾದಿತ ಪ್ರದೇಶಗಳು ಭಾರತದ **"ಅವಿಭಾಜ್ಯ ಮತ್ತು ಬೇರ್ಪಡಿಸಲಾಗದ"** ಅಂಗಗಳಾಗಿವೆ ಎಂದು ವಿದೇಶಾಂಗ ವ್ಯವಹಾರಗಳ ಸಚಿವಾಲಯವು (MEA) ಪುನರುಚ್ಚರಿಸಿದೆ.

ವಾಸ್ತವಿಕ ಗಡಿ ನಿಯಂತ್ರಣ ರೇಖೆ (Line of Actual Control - LAC):

- LAC ಯು **ಭಾರತ-ನಿಯಂತ್ರಿತ ಪ್ರದೇಶ ಮತ್ತು ಚೀನಾ-ನಿಯಂತ್ರಿತ ಪ್ರದೇಶಗಳನ್ನು** ಪ್ರತ್ಯೇಕಿಸುವ ವಾಸ್ತವಿಕ ಗಡಿರೇಖೆಯಾಗಿದೆ.
- ಭಾರತದ ಪ್ರಕಾರ LAC ಯ ಒಟ್ಟು ಉದ್ದವು **3,488 ಕಿ.ಮೀ** ಇದೆ. ಆದರೆ, ಚೀನಾವು ಇದನ್ನು ಕೇವಲ 2,000 ಕಿ.ಮೀ ಉದ್ದವಿದೆ ಎಂದು ಪರಿಗಣಿಸುತ್ತದೆ.
- ಈ ಗಡಿ ರೇಖೆಯನ್ನು ಪ್ರಮುಖವಾಗಿ **ಮೂರು ವಲಯಗಳಾಗಿ** ವಿಂಗಡಿಸಲಾಗಿದೆ:
    1. **ಪೂರ್ವ ವಲಯ:** ಅರುಣಾಚಲ ಪ್ರದೇಶ ಮತ್ತು ಸಿಕ್ಕಿಂ.
    2. **ಮಧ್ಯ ವಲಯ:** ಉತ್ತರಾಖಂಡ ಮತ್ತು ಹಿಮಾಚಲ ಪ್ರದೇಶ.
    3. **ಪಶ್ಚಿಮ ವಲಯ:** ಲಡಾಖ್.

ಹಿಮ್ ಸರೋವರ (HIM SAROVAR) ಯೋಜನೆ

ಪರಿಸರ

ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಸುದ್ದಿಯಲ್ಲಿದೆ:

- ಇತ್ತೀಚೆಗೆ **ಲಡಾಖ್** ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ 'ಹಿಮ್ ಸರೋವರ ಯೋಜನೆ'ಯನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಲಾಗಿದೆ.

ಹಿಮ್ ಸರೋವರ ಯೋಜನೆಯ ಬಗ್ಗೆ:

- ಇದು ಏಪ್ರಿಲ್ 10, 2026 ರಂದು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಲಾದ ಒಂದು **ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ಜಲ ಸಂರಕ್ಷಣಾ** ಉಪಕ್ರಮವಾಗಿದೆ.
- ಉದ್ದೇಶ:- ವಾರ್ಷಿಕ ಹಿಮ ಕರಗುವಿಕೆಯಿಂದ ಬರುವ ನೀರು ಮತ್ತು ಮಳೆನೀರನ್ನು ಸೆರೆಹಿಡಿದು ಸಂಗ್ರಹಿಸಲು **50 ಸಣ್ಣ ಜಲಮೂಲಗಳನ್ನು** ನಿರ್ಮಿಸುವ ಮೂಲಕ, ಈ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿನ ತೀವ್ರವಾದ ನೀರಿನ ಅಭಾವವನ್ನು ಪರಿಹರಿಸುವುದು.

ಪ್ರಮುಖ ಉದ್ದೇಶಗಳು ಮತ್ತು ಪರಿಣಾಮಗಳು:

- **ಜಲ ಭದ್ರತೆ:-** ಎತ್ತರದ ಪ್ರದೇಶದ ಈ ಶೀತ ಮರುಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ, ಕರಗಿದ ಹಿಮ ನೀರು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಪೋಲಾಗುತ್ತಿದೆ. ಇದನ್ನು ತಡೆದು **ನೀರಾವರಿ ಮತ್ತು ಗ್ರಾಮೀಣ ಅಗತ್ಯಗಳಿಗಾಗಿ ವರ್ಷವಿಡೀ ನೀರು ಲಭ್ಯವಾಗುವಂತೆ** ಮಾಡುವುದು ಈ ಯೋಜನೆಯ ಉದ್ದೇಶವಾಗಿದೆ.
- **ಹವಾಮಾನ ಸ್ಥಿತಿಸ್ಥಾಪಕತ್ವ:-** ಇದು ಹಿಮನದಿಗಳ ಕರಗುವಿಕೆ ಮತ್ತು ಅಂತರ್ಜಲ ಮಟ್ಟ ಕುಸಿಯುವಂತಹ ಹವಾಮಾನ ಬದಲಾವಣೆಯ ಸ್ಪಷ್ಟ ಪರಿಣಾಮಗಳ ವಿರುದ್ಧ 'ರಕ್ಷಾಕವಚವಾಗಿ' ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತದೆ.
- **ಮೂಲಸೌಕರ್ಯ ಯೋಜನೆ:-** ಮುಂದಿನ ಒಂದು ವರ್ಷದೊಳಗೆ **ಲೇಹ್‌ನಲ್ಲಿ 30 ಮತ್ತು ಕಾರ್ಗಿಲ್‌ನಲ್ಲಿ 20** ಒಟ್ಟು 50 ಜಲಾಶಯಗಳನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸುವ ಗುರಿಯನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ.
- **ಪುನಃಸ್ಥಾಪನಾ ಗುರಿಗಳು:-** ಇದು **2030ರ ವೇಳೆಗೆ 2.6 ಕೋಟಿ ಹೆಕ್ಟೇರ್ ಕ್ಷೀಣಿಸಿದ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಪುನಃಸ್ಥಾಪಿಸುವ** ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ದೃಷ್ಟಿಕೋನದೊಂದಿಗೆ ಹೊಂದಾಣಿಕೆಯಾಗುತ್ತದೆ.

ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಕೃಷಿ ಮಾರುಕಟ್ಟೆ (e-NAM)

ಆರ್ಥಿಕತೆ

ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಸುದ್ದಿಯಲ್ಲಿದೆ:

- ಇ-ನ್ಯಾಮ್ (e-NAM) ಪೋರ್ಟಲ್ ಮಾರುಕಟ್ಟೆಗಳ ಏಕೀಕರಣದಲ್ಲಿ ಗಣನೀಯ ಪ್ರಗತಿ ಸಾಧಿಸುತ್ತಿದ್ದು, ಇದಕ್ಕೆ ಸಂಯೋಜನೆಗೊಂಡಿರುವ ಕೃಷಿ ಮಾರುಕಟ್ಟೆಗಳ (ಮಂಡಿಗಳ) ಸಂಖ್ಯೆಯು 2024ರಲ್ಲಿದ್ದ 1,389 ರಿಂದ ಮಾರ್ಚ್ 2026ರ ಹೊತ್ತಿಗೆ **1,656 ಕ್ಕೆ** ಏರಿಕೆಯಾಗಿದೆ.
- ಇದು ಪ್ರಸ್ತುತ **23 ರಾಜ್ಯಗಳು ಮತ್ತು 4 ಕೇಂದ್ರಾಡಳಿತ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ** ವ್ಯಾಪಿಸಿದೆ.

ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಕೃಷಿ ಮಾರುಕಟ್ಟೆ (e-NAM)ಯ ಬಗ್ಗೆ:

- ಇದು **ಏಪ್ರಿಲ್ 14, 2016** ರಂದು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಲಾದ ಅಖಿಲ-ಭಾರತ ಎಲೆಕ್ಟ್ರಾನಿಕ್ ವ್ಯಾಪಾರ ಪೋರ್ಟಲ್ ಆಗಿದೆ.
- ಇದು **'ಕೃಷಿ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನ ಮೂಲಸೌಕರ್ಯ ನಿಧಿ (ATIF)ಯ** ಮೂಲಕ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದಿಂದ ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಧನಸಹಾಯ ಪಡೆಯುವ **"ಕೇಂದ್ರ ವಲಯದ ಯೋಜನೆ"**ಯಾಗಿ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತದೆ.
- ಪ್ರಸ್ತುತ ಇರುವ 'ಕೃಷಿ ಉತ್ಪನ್ನ ಮಾರುಕಟ್ಟೆ ಸಮಿತಿ' (APMC) ಮಂಡಿಗಳನ್ನು ಒಂದೇ ಜಾಲದ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ತರುವ ಮೂಲಕ, ಕೃಷಿ ಸರಕುಗಳಿಗೆ **ಏಕೀಕೃತ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಮಾರುಕಟ್ಟೆಯನ್ನು** ಸೃಷ್ಟಿಸುವುದು ಇದರ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಗುರಿಯಾಗಿದೆ.

ಪ್ರಮುಖ ಉದ್ದೇಶಗಳು:

- **ಏಕೀಕೃತ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಮಾರುಕಟ್ಟೆ:- "ಒಂದು ರಾಷ್ಟ್ರ, ಒಂದು ಮಾರುಕಟ್ಟೆ"** ಎಂಬ ದೃಷ್ಟಿಕೋನದೊಂದಿಗೆ, ದೇಶಾದ್ಯಂತ ಕೃಷಿ ವ್ಯಾಪಾರವನ್ನು ಸುಗಮಗೊಳಿಸಲು ರಾಜ್ಯ-ಮಟ್ಟದ ಮಾರುಕಟ್ಟೆಗಳನ್ನು ಸಂಯೋಜಿಸುವುದು.
- **ಪಾರದರ್ಶಕ ಬೆಲೆ ನಿರ್ಧಾರ:-** ಪಾರದರ್ಶಕವಾದ ಆನ್‌ಲೈನ್ ಹರಾಜು ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯ ಮೂಲಕ ನೈಜ ಬೇಡಿಕೆ ಮತ್ತು ಪೂರೈಕೆಯ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ನೈಜ-ಸಮಯದ ಬೆಲೆ ನಿರ್ಧಾರಕ್ಕೆ ಅನುವು ಮಾಡಿಕೊಡುವುದು.
- **ಮಧ್ಯವರ್ತಿಗಳ ಹಾವಳಿ ಕಡಿತ:-** ರೈತರಿಗೆ ಅಂತಿಮ ಗ್ರಾಹಕರು ನೀಡುವ ಬೆಲೆಯ ಹೆಚ್ಚಿನ ಪಾಲು ದಕ್ಕುವಂತೆ ಮಾಡಲು ಮಧ್ಯವರ್ತಿಗಳ ಹಸ್ತಕ್ಷೇಪವನ್ನು ಕಡಿಮೆ ಮಾಡುವುದು.
- **ಗುಣಮಟ್ಟದ ಖಾತರಿ:-** ಕೃಷಿ ಉತ್ಪನ್ನದ ಗುಣಮಟ್ಟಕ್ಕೆ ತಕ್ಕಂತೆ ಸೂಕ್ತ ಬೆಲೆ ಸಿಗುವಂತೆ ಮಾಡಲು, ಉತ್ಪನ್ನಗಳ ಗುಣಮಟ್ಟ ಪರೀಕ್ಷೆ ಮತ್ತು ಶ್ರೇಣೀಕರಣವನ್ನು ಕಟ್ಟುನಿಟ್ಟಾಗಿ ಅನುಷ್ಠಾನಗೊಳಿಸುವುದು.

ಬ್ರಿಕ್ಸ್ ಮತ್ತು ಕ್ವಾಡ್ (BRICS and QUAD)

ಅಂತರರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಸಂಬಂಧಗಳು

ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಸುದ್ದಿಯಲ್ಲಿದೆ:

- ಭಾರತವು ಬ್ರಿಕ್ಸ್ **(BRICS)** ವಿದೇಶಾಂಗ ಸಚಿವರ ಸಭೆ ಹಾಗೂ **ಕ್ವಾಡ್ (Quad)** ವಿದೇಶಾಂಗ ಸಚಿವರ ಸಭೆ ಸೇರಿದಂತೆ ಪ್ರಮುಖ ರಾಜತಾಂತ್ರಿಕ ಸಭೆಗಳ ಆತಿಥ್ಯವನ್ನು ಮುಂಬರುವ ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ವಹಿಸಲಿದೆ.

ಬ್ರಿಕ್ಸ್ (BRICS) ಒಕ್ಕೂಟದ ಬಗ್ಗೆ:

- ಸ್ಥಾಪನೆ:- **2009**.
- ಪ್ರಧಾನ ಕಚೇರಿ:- ಚೀನಾದ **ಶಾಂಘೈ**.
- ಇದು ಪ್ರಪಂಚದ ಪ್ರಮುಖ **ಉದಯೋನ್ಮುಖ ಆರ್ಥಿಕತೆಗಳನ್ನು** ಹೊಂದಿರುವ ದೇಶಗಳ ಒಕ್ಕೂಟವಾಗಿದೆ. **ಬ್ರೆಜಿಲ್, ರಷ್ಯಾ, ಭಾರತ, ಚೀನಾ ಮತ್ತು ದಕ್ಷಿಣ ಆಫ್ರಿಕಾ** (2010 ರಲ್ಲಿ ಸೇರ್ಪಡೆ) ರಾಷ್ಟ್ರಗಳ ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಹೆಸರಿನ ಮೊದಲ ಅಕ್ಷರಗಳನ್ನು ಸೇರಿಸಿ **'BRICS'** ಎಂಬ ಸಂಕ್ಷಿಪ್ತ ರೂಪವನ್ನು ರಚಿಸಲಾಗಿದೆ.
- **ಮೂಲ:** "BRIC" ಎಂಬ ಪದವನ್ನು **2001 ರಲ್ಲಿ ಬ್ರಿಟಿಷ್ ಅರ್ಥಶಾಸ್ತ್ರಜ್ಞ ಜಿಮ್ ಒ'ನೀಲ್** ಅವರು **ಬ್ರೆಜಿಲ್, ರಷ್ಯಾ, ಭಾರತ ಮತ್ತು ಚೀನಾ**- ಈ ನಾಲ್ಕು ಉದಯೋನ್ಮುಖ ಆರ್ಥಿಕತೆಗಳನ್ನು ವಿವರಿಸಲು ಬಳಸಿದರು.
- **BRICS+:-** 2024-2025 ರ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ, ಈ ಒಕ್ಕೂಟವು **ಈಜಿಪ್ಟ್, ಇಥಿಯೋಪಿಯಾ, ಇರಾನ್, UAE ಮತ್ತು**

ಇಂಡೋನೇಷ್ಯಾ ದೇಶಗಳನ್ನು ಸೇರಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಮೂಲಕ ವಿಸ್ತರಣೆಗೊಂಡಿದೆ. ಸೌದಿ ಅರೇಬಿಯಾಕ್ಕೆ ಆಹ್ವಾನ ನೀಡಲಾಗಿದ್ದರೂ, ಅದು ಇನ್ನೂ ತನ್ನ ಸದಸ್ಯತ್ವವನ್ನು ಅಧಿಕೃತಗೊಳಿಸಿಲ್ಲ.

- **ಬ್ರಿಕ್ಸ್‌ನ ಜಾಗತಿಕ ಪಾಲು:-** ಪ್ರಪಂಚದ ಅತಿ ದೊಡ್ಡ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಶೀಲ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳನ್ನು ಒಟ್ಟುಗೂಡಿಸಿರುವ ಈ ಒಕ್ಕೂಟವು, ಜಾಗತಿಕ ಜನಸಂಖ್ಯೆಯ **ಶೇ. 41 ರಷ್ಟು**, ಜಾಗತಿಕ GDP ಯ **ಶೇ. 24 ರಷ್ಟು** ಮತ್ತು ಜಾಗತಿಕ ವ್ಯಾಪಾರದ **ಶೇ. 16 ರಷ್ಟು** ಪಾಲನ್ನು ಪ್ರತಿನಿಧಿಸುತ್ತದೆ (2028 ರ ವೇಳೆಗೆ, ಜಾಗತಿಕ ಆರ್ಥಿಕತೆಯಲ್ಲಿ ಬ್ರಿಕ್ಸ್‌ನ ಪಾಲು ಶೇ. 35 ಕ್ಕೆ ತಲುಪುವ ನಿರೀಕ್ಷೆಯಿದೆ).
- **ಅಧ್ಯಕ್ಷತೆ:-** ಈ ವೇದಿಕೆಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷತೆಯು **ಸದಸ್ಯ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳ ನಡುವೆ ವಾರ್ಷಿಕವಾಗಿ ಸರದಿಯ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ** ಬದಲಾಗುತ್ತದೆ.

ಬ್ರಿಕ್ಸ್‌ನ ಪ್ರಮುಖ ಉಪಕ್ರಮಗಳು:

1. ಹೊಸ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಬ್ಯಾಂಕ್ (New Development Bank).
2. ಆಕಸ್ಮಿಕ ಮೀಸಲು ವ್ಯವಸ್ಥೆ (Contingent Reserve Arrangement)
3. ಬ್ರಿಕ್ಸ್ ಪಾವತಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆ
4. ಕಸ್ಟಮ್ಸ್ ಒಪ್ಪಂದಗಳು
5. ದೂರಸಂವೇದಿ ಉಪಗ್ರಹಗಳ ಸಮೂಹ

ಹೊಸ ಉಪಕ್ರಮ:

- ಬ್ರಿಕ್ಸ್ ಒಕ್ಕೂಟವು ತನ್ನದೇ ಆದ **"ಹೊಸ ಕರೆನ್ಸಿ"** ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಲು ಯೋಜಿಸುತ್ತಿದೆ. ಇದು ವ್ಯಾಪಾರಕ್ಕಾಗಿ ಅಮೆರಿಕನ್ ಡಾಲರ್ ಮೇಲಿನ ಅವಲಂಬನೆಯನ್ನು ಕಡಿಮೆ ಮಾಡುವ ('ಡಿ-ಡಾಲರೈಸೇಶನ್') ನಿಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಪ್ರಮುಖ ಹೆಜ್ಜೆಯಾಗಿದೆ

ಭಾರತದ 2026 ರ ಬ್ರಿಕ್ಸ್ ಅಧ್ಯಕ್ಷತೆ:

- **ಬ್ರೆಜಿಲ್‌ನಿಂದ** ಅಧಿಕಾರ ವಹಿಸಿಕೊಂಡ ಭಾರತವು **ಜನವರಿ 1, 2026** ರಂದು ಅಧಿಕೃತವಾಗಿ ಬ್ರಿಕ್ಸ್ ಅಧ್ಯಕ್ಷತೆಯನ್ನು ವಹಿಸಿಕೊಂಡಿದೆ.
- 2026 ರಲ್ಲಿ ನಡೆಯಲಿರುವ **18ನೇ ಬ್ರಿಕ್ಸ್ ಶೃಂಗಸಭೆಯ** ಆತಿಥ್ಯವನ್ನು ಭಾರತ ವಹಿಸಲಿದೆ.
- **ಧ್ಯೇಯವಾಕ್ಯ:** "ಸ್ಥಿತಿಸ್ಥಾಪಕತ್ವ, ನಾವೀನ್ಯತೆ, ಸಹಕಾರ ಮತ್ತು ಸುಸ್ಥಿರತೆಗಾಗಿ ನಿರ್ಮಾಣ" (Building for Resilience, Innovation, Cooperation and Sustainability).
- **ಪ್ರಮುಖ ಆಧಾರಸ್ತಂಭಗಳು:** ಸ್ಥಿತಿಸ್ಥಾಪಕತ್ವ, ನಾವೀನ್ಯತೆ, ಸಹಕಾರ, ಮತ್ತು ಪರಿಸರ ಸುಸ್ಥಿರತೆ.

ಇಂಗಾಲದ ಗಡಿ ಸಮನ್ವಯ ಕಾರ್ಯವಿಧಾನ (CBAM)

ಪರಿಸರ

ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಸುದ್ದಿಯಲ್ಲಿದೆ:

- ಜನವರಿ 1, 2028 ರಿಂದ ಸುಮಾರು 180 ಹೆಚ್ಚುವರಿ ಉತ್ಪನ್ನಗಳನ್ನು ಸೇರ್ಪಡಿಸುವಂತೆ 'ಇಂಗಾಲದ ಗಡಿ ಸಮನ್ವಯ ಕಾರ್ಯವಿಧಾನ' (**CBAM - Carbon Border Adjustment Mechanism**)ದ ವ್ಯಾಪ್ತಿಯನ್ನು ವಿಸ್ತರಿಸಲು ಯುರೋಪಿಯನ್ ಆಯೋಗವು ಪ್ರಸ್ತಾಪಿಸಿದೆ.

ಇಂಗಾಲದ ಗಡಿ ಸಮನ್ವಯ ಕಾರ್ಯವಿಧಾನ (CBAM)ದ ಬಗ್ಗೆ:

- CBAM ಸಂಕ್ಷಿಪ್ತ ರೂಪ:- **ಕಾರ್ಬನ್ ಬಾರ್ಡರ್ ಅಡ್ಜಸ್ಟಮೆಂಟ್ ಮೆಕ್ಯಾನಿಸ್ಮ್** (Carbon Border Adjustment Mechanism)
- ಇದೊಂದು **ಐರೋಪ್ಯಾ ಒಕ್ಕೂಟದ** ಉಪಕ್ರಮವಾಗಿದೆ.
- ಇದು ಐರೋಪ್ಯಾ ಒಕ್ಕೂಟವು ಆಮದು ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವ ಸಿಮೆಂಟ್ ಮತ್ತು ಕೆಲವು ವಿದ್ಯುತ್‌ನಂತಹ **ಇಂಗಾಲ-ಸಾಂದ್ರಿತ ಉತ್ಪನ್ನಗಳ ಮೇಲೆ ವಿಧಿಸುವ ಇಂಗಾಲದ ಸುಂಕವಾಗಿದೆ.**
- **ಪ್ರಾಮುಖ್ಯತೆ:-** ಇದೊಂದು **ಇಂಗಾಲದ ಬೆಲೆ ನಿರ್ಧಾರದ** ಕ್ರಮವಾಗಿದ್ದು, **ಹಸಿರುಮನೆ ಅನಿಲಗಳ ಹೊರಸೂಸುವಿಕೆಯನ್ನು ನಿಯಂತ್ರಿಸಲು ಪ್ರೇರೇಪಿಸುತ್ತದೆ.** ಒಂದು ವಾಣಿಜ್ಯ-ಆಧಾರಿತ ಕ್ರಮವಾಗಿ, ಇದು ಜಾಗತಿಕ ಉತ್ಪಾದನಾ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆ ಮತ್ತು ರಫ್ತು

INSTAKAS

ಚಟುವಟಿಕೆಗಳ ಮೇಲೆ ನಿರ್ಣಾಯಕ ಪ್ರಭಾವ ಬೀರುತ್ತದೆ.

ಆಪರೇಷನ್ ನಮ್ಖೋರ್ (Operation Numkhor)

ರಕ್ಷಣೆ/ಭದ್ರತೆ

ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಸುದ್ದಿಯಲ್ಲಿದೆ:

- **ವಾಹನ ಕಳ್ಳಸಾಗಣೆ ಮತ್ತು ನಕಲಿ ನೋಂದಣಿ** ಜಾಲಗಳ ವಿರುದ್ಧದ ರಾಷ್ಟ್ರವ್ಯಾಪಿ ಕಾರ್ಯಾಚರಣೆಯಾದ 'ಆಪರೇಷನ್ ನಮ್ಖೋರ್' ಕುರಿತು ಮುಂಬರುವ **ಇಂಡೋ-ಭೂತಾನ್** ಜಂಟಿ 'ಕಸ್ಟಮ್ಸ್ ಗ್ರೂಪ್ ಸಭೆ'ಯಲ್ಲಿ ಚರ್ಚಿಸುವ ಸಾಧ್ಯತೆಯಿದೆ.

ಆಪರೇಷನ್ ನುಮ್ಖೋರ್ ಬಗ್ಗೆ:

- **ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದವರು:-** ಸೆಪ್ಟೆಂಬರ್ 2025 ರಲ್ಲಿ **ಕೊಚ್ಚಿಯ ಸುಂಕ (ತಡೆಗಟ್ಟುವ) ಆಯುಕ್ತಾಲಯ** ಇದನ್ನು ಆರಂಭಿಸಿತು.
- **ಉದ್ದೇಶ:- ಭೂತಾನ್‌ನಿಂದ ಉನ್ನತ-ಮಟ್ಟದ ಐಷಾರಾಮಿ ವಾಹನಗಳ ಕಳ್ಳಸಾಗಣೆಯನ್ನು ಒಳಗೊಂಡ ವ್ಯಾಪಕ ಜಾಲವನ್ನು ಪತ್ತೆಹಚ್ಚುವುದು.**
- ಈ ಕಾರ್ಯಾಚರಣೆಯು ಭಾರಿ ಕಸ್ಟಮ್ಸ್ ಸುಂಕಗಳನ್ನು ತಪ್ಪಿಸುವ ಮೂಲಕ ಮತ್ತು ನಕಲಿ ದಾಖಲೆಗಳನ್ನು ಬಳಸಿಕೊಂಡು ಭಾರತದಾದ್ಯಂತ ಅಕ್ರಮವಾಗಿ ನೋಂದಾಯಿಸಲಾದ 15,000 ಕ್ಕೂ ಹೆಚ್ಚು ವಾಹನಗಳನ್ನು ಪತ್ತೆಹಚ್ಚಿದೆ.

ಪ್ರಧಾನ ಮಂತ್ರಿ ಗ್ರಾಮ ಸಡಕ್ ಯೋಜನೆ-III (PMGSY-III)

ಸರ್ಕಾರಿ ಉಪಕ್ರಮಗಳು

ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಸುದ್ದಿಯಲ್ಲಿದೆ:

- ಕೇಂದ್ರ ಸಚಿವ ಸಂಪುಟವು **'ಪ್ರಧಾನ ಮಂತ್ರಿ ಗ್ರಾಮ ಸಡಕ್ ಯೋಜನೆ-III' (PMGSY-III)** ಅನ್ನು ಮಾರ್ಚ್ 2025 ರ ನಂತರ **2028-29** ರವರೆಗೆ ವಿಸ್ತರಿಸಿದೆ.

ಪ್ರಧಾನ ಮಂತ್ರಿ ಗ್ರಾಮ ಸಡಕ್ ಯೋಜನೆ (PMGSY) ಬಗ್ಗೆ:

- ಪ್ರಾರಂಭ:- **2000.**
- ಇದೊಂದು **'ಕೇಂದ್ರ ಪ್ರಾಯೋಜಿತ ಯೋಜನೆ'**ಯಾಗಿದೆ.
- ಅನುಷ್ಠಾನ:- **ಕೇಂದ್ರ ಗ್ರಾಮೀಣಾಭಿವೃದ್ಧಿ ಸಚಿವಾಲಯ.**
- **ಉದ್ದೇಶ:-** ಗ್ರಾಮೀಣ ಭಾಗಗಳಲ್ಲಿ ಸಂಪರ್ಕವಿಲ್ಲದ ವಸತಿ ಪ್ರದೇಶಗಳಿಗೆ **'ಎಲ್ಲಾ ಹವಾಮಾನಗಳಿಗೂ ಯೋಗ್ಯವಾದ ರಸ್ತೆ ಸಂಪರ್ಕ'**ವನ್ನು ಒದಗಿಸುವುದು.

PMGSY ಯೋಜನೆಯು ಬಹು ಹಂತಗಳಲ್ಲಿ ವಿಕಸನಗೊಂಡಿದೆ:

- **PMGSY-I (2000):-** ಸಂಪರ್ಕವಿಲ್ಲದ ವಸತಿ ಪ್ರದೇಶಗಳಿಗೆ ರಸ್ತೆ ಸಂಪರ್ಕ ಕಲ್ಪಿಸುವತ್ತ ಗಮನಹರಿಸಿತ್ತು.
- **PMGSY-II (2013):-** ಅಸ್ತಿತ್ವದಲ್ಲಿರುವ ಗ್ರಾಮೀಣ ರಸ್ತೆಗಳ **ಉನ್ನತೀಕರಣದ** ಗುರಿಯನ್ನು ಹೊಂದಿತ್ತು.
- **PMGSY-III (2019):** ಗ್ರಾಮೀಣ ರಸ್ತೆ ಜಾಲಗಳ ಬಲವರ್ಧನೆ ಅಥವಾ ಸಂಯೋಜನೆಯ ಮೇಲೆ ಕೇಂದ್ರೀಕರಿಸುತ್ತದೆ.

ಪ್ರಾಮುಖ್ಯತೆ:

- ಈ ವಿಸ್ತರಣೆಯು, ಉದ್ದೇಶಿತ ಗ್ರಾಮೀಣ ರಸ್ತೆಗಳ ಉನ್ನತೀಕರಣವನ್ನು ಪೂರ್ಣಗೊಳಿಸಲು ಸಹಾಯ ಮಾಡುತ್ತದೆ.
- ಇದು ಕೃಷಿ ಮತ್ತು ಕೃಷಿಯೇತರ ಉತ್ಪನ್ನಗಳಿಗೆ ಮಾರುಕಟ್ಟೆ ಪ್ರವೇಶವನ್ನು ಸುಧಾರಿಸುತ್ತದೆ ಹಾಗೂ ಸಾರಿಗೆ ವೆಚ್ಚವನ್ನು ಕಡಿಮೆ ಮಾಡುತ್ತದೆ.
- ಇದು ವಿಶೇಷವಾಗಿ ದೂರದ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಶಿಕ್ಷಣ ಮತ್ತು ಆರೋಗ್ಯ ಸೇವೆಗಳ ಪ್ರವೇಶವನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸುತ್ತದೆ. ಜೊತೆಗೆ **'ವಿಕಸಿತ ಭಾರತ 2047'**ರ ದೃಷ್ಟಿಕೋನಕ್ಕೆ ಅನುಗುಣವಾಗಿ ಗ್ರಾಮೀಣ-ನಗರ ವಿಭಜನೆಯನ್ನು ಕಡಿಮೆ ಮಾಡುವ ಮೂಲಕ ಅಂತರ್ಗತ ಬೆಳವಣಿಗೆಗೆ ಕೊಡುಗೆ ನೀಡುತ್ತದೆ.

"ಹಳದಿ ರೇಖೆ" ('Yellow Line') - ಇಸ್ರೇಲ್ ಮತ್ತು ಲೆಬನಾನ್ ನಡುವೆ

ಅಂತರರಾಷ್ಟ್ರೀಯ

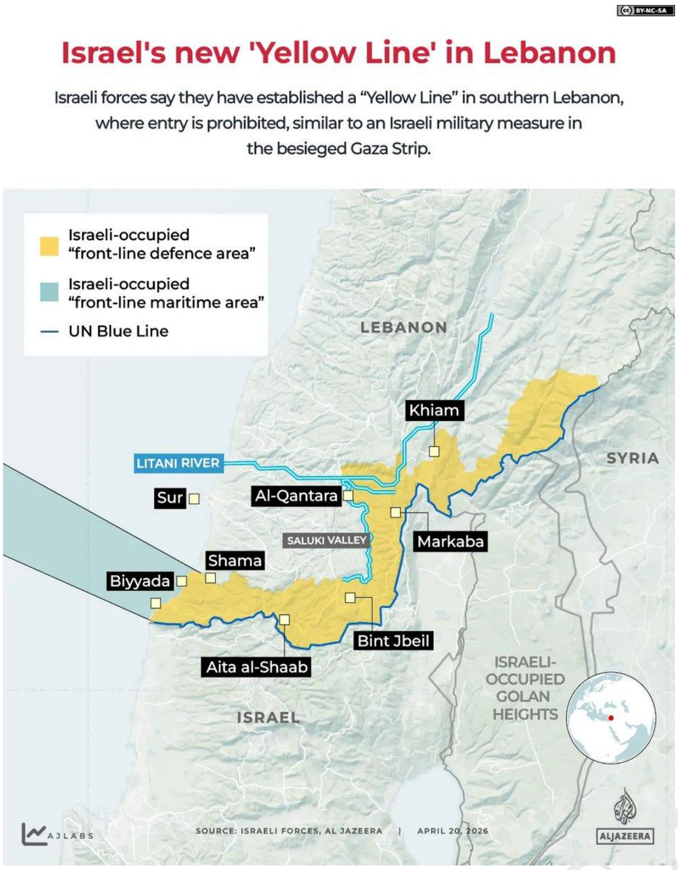

ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಸುದ್ದಿಯಲ್ಲಿದೆ:

- ಇಸ್ರೇಲ್ ಮತ್ತು ಲೆಬನಾನ್ ನಡುವೆ 10 ದಿನಗಳ ಕದನ ವಿರಾಮ ಒಪ್ಪಂದವಾದ ಸ್ವಲ್ಪ ದಿನಗಳ ನಂತರ, **ಇಸ್ರೇಲ್** ದಕ್ಷಿಣ ಲೆಬನಾನ್‌ನಲ್ಲಿ 'ಹಳದಿ ರೇಖೆ'ಯ (Yellow Line) ಸ್ಥಾಪನೆಯನ್ನು ಘೋಷಿಸಿದೆ.

'ಹಳದಿ ರೇಖೆ' (Yellow Line) ಎಂದರೇನು?

- ಇದು **ಸಂಘರ್ಷದ ವಲಯದಲ್ಲಿ ನಿಯಂತ್ರಣ ಪ್ರದೇಶಗಳನ್ನು ಪ್ರತ್ಯೇಕಿಸಲು ಇಸ್ರೇಲ್ ರಚಿಸಿರುವ ಸೇನಾ ಗಡಿರೇಖೆಯಾಗಿದೆ.**
- ಇದು ಇಸ್ರೇಲಿ ಸೇನಾ ಪಡೆಗಳ ನಿಯೋಜನೆಯ ಮಿತಿಯನ್ನು ಗುರುತಿಸುವ ತಾತ್ಕಾಲಿಕ ಕಾರ್ಯಾಚರಣೆಯ ಗಡಿಯಾಗಿದೆ.
- ಈ ರೇಖೆಯನ್ನು ದಾಟುವ ಯಾವುದೇ ಚಲನವಲನವನ್ನು ಸಂಭಾವ್ಯ ಭದ್ರತಾ ಅಪಾಯ ಎಂದು ಪರಿಗಣಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ.

'ಗಾಜಾ'ದೊಂದಿಗೆ ಇದೇ ರೀತಿಯ ಹಳದಿ ರೇಖೆಯನ್ನು ಇಸ್ರೇಲ್ ಬಳಸಲಾಗುತ್ತಿದೆ:

- ಅಕ್ಟೋಬರ್ 2023 ರಿಂದ ಗಾಜಾದಲ್ಲಿಯೂ ಇದೇ ರೀತಿಯ ರೇಖೆಯನ್ನು ಬಳಸಲಾಗುತ್ತಿದೆ.
- ಅಲ್ಲಿ, ಇದು **ಇಸ್ರೇಲ್-ನಿಯಂತ್ರಿತ ಪ್ರದೇಶಗಳು** ಮತ್ತು **ಹಮಾಸ್-ನಿಯಂತ್ರಿತ ವಲಯಗಳ** ನಡುವಿನ ಪ್ರದೇಶವನ್ನು ಪರಿಣಾಮಕಾರಿಯಾಗಿ ವಿಭಜಿಸಿದೆ.

"ಜೊನ್ನಗಿರಿ"- ಭಾರತದ ಮೊದಲ ದೊಡ್ಡ-ಪ್ರಮಾಣದ ಖಾಸಗಿ ಚಿನ್ನದ ಗಣಿಗಾರಿಕೆ ಯೋಜನೆ

ಆರ್ಥಿಕತೆ

ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಸುದ್ದಿಯಲ್ಲಿದೆ:

- **ಆಂಧ್ರಪ್ರದೇಶದ** ಕರ್ನೂಲ್ ಜಿಲ್ಲೆಯ 'ಜೊನ್ನಗಿರಿ'ಯಲ್ಲಿ ಭಾರತದ ಮೊದಲ ದೊಡ್ಡ-ಪ್ರಮಾಣದ ಖಾಸಗಿ ಚಿನ್ನದ ಗಣಿಯನ್ನು ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಪ್ರಾರಂಭಿಸಲಾಗಿದೆ.
- ಇದು ಭಾರತದ ಚಿನ್ನದ ನಿಕ್ಷೇಪಗಳು, ಉತ್ಪಾದನಾ ಕೊರತೆ ಮತ್ತು ದೇಶೀಯ ಗಣಿಗಾರಿಕೆಯ ಕಾರ್ಯತಂತ್ರದ ಪ್ರಾಮುಖ್ಯತೆಯತ್ತ ಮರಳಿ ಗಮನಹರಿಸುವಂತೆ ಮಾಡಿದೆ.

'ಚಿನ್ನ'ದ ಬಗ್ಗೆ ಪ್ರಮುಖ ಮಾಹಿತಿ:

- **ಪ್ರಕೃತಿಯಲ್ಲಿ ತನ್ನ ಮೂಲ ರೂಪದಲ್ಲಿಯೇ ದೊರೆಯುವ ಲೋಹವಾಗಿದೆ:-** ಇದು **ಮೃದುವಾದ, ಸಾಂದ್ರವಾದ, ಹೆಚ್ಚು ನಮ್ಯವಾದ (ತಂತಿಯಂತೆ ಎಳೆಯಬಹುದಾದ) ಮತ್ತು ಸವೆತ-ನಿರೋಧಕ ಬೆಲೆಬಾಳುವ** ಲೋಹವಾಗಿದೆ.
- ಚಿನ್ನವು ತೈಲದ ನಂತರ ಭಾರತದ **ಎರಡನೇ ಅತಿ ಹೆಚ್ಚು ಆಮದು ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವ** ವಸ್ತುವಾಗಿದೆ. ದೇಶೀಯ ಬೇಡಿಕೆಯನ್ನು ಪೂರೈಸಲು ವಾರ್ಷಿಕವಾಗಿ ಸುಮಾರು 1,000 ಟನ್ ಚಿನ್ನವನ್ನು ಆಮದು ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲಾಗುತ್ತದೆ.
- ದೇಶದ ಒಟ್ಟು ಚಿನ್ನದ ನಿಕ್ಷೇಪಗಳಲ್ಲಿ **ಬಿಹಾರವು ಸುಮಾರು 43% ರಷ್ಟು** ಪಾಲು ಹೊಂದುವ ಮೂಲಕ ಅಗ್ರ ಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿದೆ, ತದನಂತರ ರಾಜಸ್ಥಾನ (ಸುಮಾರು 25%) ಮತ್ತು ಕರ್ನಾಟಕ (ಸುಮಾರು 20%) ಸ್ಥಾನ ಪಡೆದಿವೆ.

INSTA KAS

- ಭಾರತದ ಒಟ್ಟು ಚಿನ್ನದ ಉತ್ಪಾದನೆಯಲ್ಲಿ **ಕರ್ನಾಟಕವು ಸುಮಾರು 99% ರಷ್ಟು** ಪಾಲನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ. ಪ್ರಧಾನವಾಗಿ ರಾಯಚೂರಿನ **'ಹಟ್ಟಿ ಚಿನ್ನದ ಗಣಿ'** ಯ ಮೂಲಕ ಈ ಉತ್ಪಾದನೆ ನಡೆಯುತ್ತದೆ.
- ಜಾಗತಿಕ ಚಿನ್ನದ ಉತ್ಪಾದನೆಯಲ್ಲಿ ಸುಮಾರು 10% ರಷ್ಟು ಪಾಲಿನೊಂದಿಗೆ **ಚೀನಾ** ಮೊದಲ ಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿದೆ. ನಂತರದ ಸ್ಥಾನಗಳಲ್ಲಿ ರಷ್ಯಾ ಮತ್ತು ಆಸ್ಟ್ರೇಲಿಯಾ ಇವೆ.
- **ಸ್ವಿಟ್ಜರ್ಲೆಂಡ್** ವಿಶ್ವದ ಅತಿದೊಡ್ಡ ಚಿನ್ನದ ಆಮದುದಾರ ದೇಶವಾಗಿದೆ.

18ನೇ ನಾಗರಿಕ ಸೇವಾ ದಿನ

ಆಡಳಿತ

ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಸುದ್ದಿಯಲ್ಲಿದೆ:

- **ಏಪ್ರಿಲ್ 21,** 2026 ರಂದು 18ನೇ ನಾಗರಿಕ ಸೇವಾ ದಿನವನ್ನು ಆಚರಿಸಲಾಯಿತು.
- **ನಾಗರಿಕ ಸೇವಕರ ಕೊಡುಗೆಗಳನ್ನು ಗುರುತಿಸಲು ಮತ್ತು ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಸೇವೆಗೆ ಅವರು ತಮ್ಮನ್ನು ತಾವು ಮರು-ಸಮರ್ಪಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು** ಅನುವು ಮಾಡಿಕೊಡಲು ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿವರ್ಷ ಈ ದಿನವನ್ನು ಆಚರಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ.
- 2026 ರ ಧ್ಯೇಯವಾಕ್ಯ:- **"ವಿಕಸಿತ ಭಾರತ: ನಾಗರಿಕ-ಕೇಂದ್ರಿತ ಆಡಳಿತ ಮತ್ತು ತಳಮಟ್ಟದವರೆಗೆ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ".**

ನಾಗರಿಕ ಸೇವಾ ದಿನದ ಬಗ್ಗೆ:

- **ಪ್ರಾಮುಖ್ಯತೆ:- 2006** ರಲ್ಲಿ ಪ್ರಾರಂಭವಾದ ಈ ದಿನವು, **1947 ರಲ್ಲಿ ಮೊದಲ IAS ಬ್ಯಾಚ್ ಅನ್ನು ಉದ್ದೇಶಿಸಿ ಸರ್ದಾರ್ ವಲ್ಲಭಭಾಯಿ ಪಟೇಲರು ಮಾಡಿದ ಭಾಷಣವನ್ನು ಸ್ಮರಿಸುತ್ತದೆ.** ಆ ಭಾಷಣದಲ್ಲಿ ಅವರು ನಾಗರಿಕ ಸೇವಕರನ್ನು ಭಾರತದ **"ಆಡಳಿತದ ಉಕ್ಕಿನ ಚೌಕಟ್ಟು"** (Steel frame of India) ಎಂದು ಕರೆದಿದ್ದರು.
- **ಆಯೋಜಕರು:- 'ಆಡಳಿತ ಸುಧಾರಣೆಗಳು ಮತ್ತು ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಕುಂದುಕೊರತೆಗಳ ಇಲಾಖೆ'** (DARPG), ಭಾರತ ಸರ್ಕಾರ ಈ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು ಆಯೋಜಿಸುತ್ತದೆ.

ನಾಗರಿಕ ಸೇವೆಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಸಾಂವಿಧಾನಿಕ ನಿಬಂಧನೆಗಳು:

- **ವಿಧಿ 309:- ನೇಮಕಾತಿ ಮತ್ತು ಸೇವಾ ಷರತ್ತುಗಳನ್ನು** ನಿಯಂತ್ರಿಸುವ ಅಧಿಕಾರವನ್ನು **ಸಂಸತ್ತು ಮತ್ತು ರಾಜ್ಯ ಶಾಸಕಾಂಗಗಳಿಗೆ** ನೀಡುತ್ತದೆ.
- **ವಿಧಿ 310:-** ಒಕ್ಕೂಟ ಮತ್ತು ರಾಜ್ಯಗಳ ನಾಗರಿಕ ಸೇವಕರು ಕ್ರಮವಾಗಿ **ರಾಷ್ಟ್ರಪತಿ ಅಥವಾ ರಾಜ್ಯಪಾಲರ ಇಚ್ಛೆಯಿರುವವರೆಗೆ** ತಮ್ಮ ಹುದ್ದೆಯಲ್ಲಿ ಮುಂದುವರಿಯುತ್ತಾರೆ ಎಂದು ಈ ವಿಧಿ ಹೇಳುತ್ತದೆ.
- **ವಿಧಿ 311:- ಅನಿಯಂತ್ರಿತ ವಜಾಗೊಳಿಸುವಿಕೆಯ ವಿರುದ್ಧ ನಾಗರಿಕ ಸೇವಕರಿಗೆ ರಕ್ಷಣೆಯನ್ನು** ಒದಗಿಸುತ್ತದೆ.
- **ವಿಧಿ 312:- ಭಾರತೀಯ ಆಡಳಿತ ಸೇವೆ (IAS), ಭಾರತೀಯ ಪೊಲೀಸ್ ಸೇವೆ (IPS) ಮತ್ತು ಭಾರತೀಯ ಅರಣ್ಯ ಸೇವೆಯಂತಹ (IFoS) 'ಅಖಿಲ ಭಾರತ ಸೇವೆಗಳನ್ನು'** ಸೃಷ್ಟಿಸುವ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯನ್ನು ಇದು ವಿವರಿಸುತ್ತದೆ.
- **ವಿಧಿ 315 ರಿಂದ 323:- ಒಕ್ಕೂಟಕ್ಕೆ (UPSC) ಮತ್ತು ಪ್ರತಿಯೊಂದು ರಾಜ್ಯಕ್ಕೂ (SPSC) 'ನಾಗರಿಕ ಸೇವಾ ಆಯೋಗಗಳನ್ನು' (PSCs)** ಸ್ಥಾಪಿಸಲು ಭಾರತೀಯ ಸಂವಿಧಾನದ ಈ ವಿಧಿಗಳು ಅವಕಾಶ ಕಲ್ಪಿಸುತ್ತವೆ.

ಭಾರತದಲ್ಲಿ ನಾಗರಿಕ ಸೇವೆಗಳ ಇತಿಹಾಸ:

- **ಲಾರ್ಡ್ ಕಾರ್ನ್‌ವಾಲಿಸ್:-** ಇವರನ್ನು 'ಭಾರತದ ನಾಗರಿಕ ಸೇವೆಗಳ ಪಿತಾಮಹ' ಎಂದು ಪರಿಗಣಿಸಲಾಗಿದೆ.
- **ಲಾರ್ಡ್ ವೆಲ್ಲೆಸ್ಲಿ:-** ನಾಗರಿಕ ಸೇವೆಗಳಿಗೆ ಹೊಸದಾಗಿ ನೇಮಕಗೊಂಡವರಿಗೆ ಶಿಕ್ಷಣ ನೀಡಲು 1800 ರಲ್ಲಿ **ಕಲ್ಕತ್ತಾದಲ್ಲಿ 'ಫೋರ್ಟ್ ವಿಲಿಯಂ ಕಾಲೇಜನ್ನು'** ಇವರು ಸ್ಥಾಪಿಸಿದರು.
- **ಗಮನಿಸಿ:- ಸತ್ಯೇಂದ್ರನಾಥ್ ಟ್ಯಾಗೋರ್** ಅವರು 1864 ರಲ್ಲಿ 'ಭಾರತೀಯ ನಾಗರಿಕ ಸೇವಾ' (ICS) ಪರೀಕ್ಷೆಯಲ್ಲಿ ಉತ್ತೀರ್ಣರಾದ ಮೊಟ್ಟಮೊದಲ ಭಾರತೀಯರಾಗಿದ್ದಾರೆ.

ಆಡಳಿತ ಯಂತ್ರದ ದಕ್ಷತೆಯನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸುವ ಆಡಳಿತಾತ್ಮಕ ಸುಧಾರಣೆಗಳು:

- **ಮಿಷನ್ ಕರ್ಮಯೋಗಿ:-** ಇದು ನಾಗರಿಕ ಸೇವಕರ ತರಬೇತಿಗಾಗಿ **2020** ರಲ್ಲಿ ಪ್ರಾರಂಭವಾದ ಭಾರತ ಸರ್ಕಾರದ ಪ್ರಮುಖ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವಾಗಿದೆ.
- **ಇ-ಆಡಳಿತ ಉಪಕ್ರಮಗಳು:-** ಕುಂದುಕೊರತೆಗಳ ನಿವಾರಣೆಗಾಗಿ **'ಕೇಂದ್ರೀಕೃತ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಕುಂದುಕೊರತೆ ನಿವಾರಣೆ ಮತ್ತು ಮೇಲ್ವಿಚಾರಣಾ ವ್ಯವಸ್ಥೆ'** (CPGRAMS), ಕಾರ್ಯಕ್ಷಮತೆಯ ಮೌಲ್ಯಮಾಪನಕ್ಕಾಗಿ **'ಸ್ಪ್ಯಾರೋ' (SPARROW)** ಮತ್ತು ಸೇವಾ ದಾಖಲೆಗಳ ಡಿಜಿಟಲೀಕರಣ.

ಸ್ಮೈಲ್ ಯೋಜನೆ (SMILE Scheme)

ಯೋಜನೆಗಳು

ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಸುದ್ದಿಯಲ್ಲಿದೆ:

- **ಅಂಚಿನಲ್ಲಿರುವ ದುರ್ಬಲ ಸಮುದಾಯಗಳಿಗೆ ಸಮಗ್ರ ಪುನರ್ವಸತಿ ಕಲ್ಪಿಸುವ ಮತ್ತು ಅವರನ್ನು ಸಮಾಜದ ಮುಖ್ಯವಾಹಿನಿಗೆ** ತರುವ ಮೂಲಕ, 'ಸ್ಮೈಲ್ (SMILE) ಯೋಜನೆ'ಯು ಭಾರತದಾದ್ಯಂತ ಜನರ ಜೀವನದಲ್ಲಿ ಮಹತ್ತರ ಬದಲಾವಣೆ ತರುತ್ತಿದೆ.

ಸ್ಮೈಲ್ ಯೋಜನೆ (ಜೀವನೋಪಾಯ ಮತ್ತು ಉದ್ಯಮಕ್ಕಾಗಿ ಅಂಚಿನಲ್ಲಿರುವ ದುರ್ಬಲ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳ ಬೆಂಬಲ):

- SMILE ಸಂಕ್ಷಿಪ್ತ ರೂಪ:- **ಸಪೋರ್ಟ್ ಫಾರ್ ಮಾರ್ಜಿನಲೈಜಿಡ್ ಇಂಡಿವಿದುಯಲ್ಸ್ ಫಾರ್ ಲೈವ್ಲಿಹುಡ್ ಅಂಡ್ ಎಂಟರ್ಪ್ರೈಸಸ್** (Support for Marginalised Individuals for Livelihood and Enterprise)
- ಪ್ರಾರಂಭ:- **2022**
- ಅನುಷ್ಠಾನ ಸಚಿವಾಲಯ:- **ಕೇಂದ್ರ ಸಾಮಾಜಿಕ ನ್ಯಾಯ ಮತ್ತು ಸಬಲೀಕರಣ ಸಚಿವಾಲಯ.**
- **ಉದ್ದೇಶ:-** ಸಮಾಜದ ದುರ್ಬಲ ವರ್ಗಗಳನ್ನು **ಗುರುತಿಸುವ ಮತ್ತು ರಕ್ಷಿಸುವ ಹಂತದಿಂದ ಆರಂಭಿಸಿ; ಅವರಿಗೆ ಆರೋಗ್ಯ, ರಕ್ಷಣೆ, ಪುನರ್ವಸತಿ, ಶಿಕ್ಷಣ, ಆಪ್ತಸಮಾಲೋಚನೆ, ಕೌಶಲ್ಯಾಭಿವೃದ್ಧಿ ಮತ್ತು ದೀರ್ಘಕಾಲೀನ ಆರ್ಥಿಕ ಸ್ವಾವಲಂಬನೆಯನ್ನು** ಒದಗಿಸುವವರೆಗೆ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಹಂತದಲ್ಲಿಯೂ ಬೆಂಬಲ ನೀಡುವುದು.

ಈ ಯೋಜನೆಯ ಪ್ರಮುಖ ಲಕ್ಷಣಗಳು:

- **ಭಿಕ್ಷಾಟನೆಯಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿರುವವರ ಪುನರ್ವಸತಿ:-** ಈ ಯೋಜನೆಯ ಒಂದು ಪ್ರಮುಖ ಉಪ-ಯೋಜನೆಯು, ಭಿಕ್ಷಾಟನೆಯಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿರುವ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳನ್ನು ಅವರ **ಸಮ್ಮತಿಯೊಂದಿಗೆ ಗುರುತಿಸಿ, ಅವರ ಸಮಗ್ರ ವಿವರಗಳನ್ನು ದಾಖಲಿಸುವ** ಮತ್ತು ಅವರಿಗೆ ಸೂಕ್ತ ಪುನರ್ವಸತಿ ಕಲ್ಪಿಸುವ ಗುರಿಯನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ.
- **ತೃತೀಯಲಿಂಗಿಗಳ ಸಬಲೀಕರಣ:-** ಯೋಜನೆಯ ಮತ್ತೊಂದು ಪ್ರಮುಖ ಘಟಕವು, ತೃತೀಯಲಿಂಗಿ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳ ಸರ್ವಾಂಗೀಣ ಸಬಲೀಕರಣಕ್ಕಾಗಿ ಮೀಸಲಾಗಿದೆ.

"ಶೇಖಾ ಜೀಲ್ ಪಕ್ಷಿಧಾಮ" (ಉತ್ತರ ಪ್ರದೇಶ): 99ನೇ ರಾಮ್ಸರ್ ತಾಣ

ಪರಿಸರ

ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಸುದ್ದಿಯಲ್ಲಿದೆ:

- ಉತ್ತರ ಪ್ರದೇಶದ 'ಶೇಖಾ ಜೀಲ್ ಪಕ್ಷಿಧಾಮ'ವನ್ನು ಭಾರತ ಸರ್ಕಾರವು ತನ್ನ 99ನೇ ರಾಮ್ಸರ್ ತಾಣವಾಗಿ ಘೋಷಿಸಿದೆ. ಇದರೊಂದಿಗೆ **ಉತ್ತರ ಪ್ರದೇಶವು ರಾಮ್ಸರ್ ತಾಣಗಳ ಪಟ್ಟಿಯಲ್ಲಿ 12 ತಾಣಗಳನ್ನು** ಹೊಂದಿದಂತಾಗಿದೆ.

ಶೇಖಾ ಜೀಲ್ ಪಕ್ಷಿಧಾಮದ ಬಗ್ಗೆ:

- ಇದೊಂದು **ಸಿಹಿನೀರಿನ ಜೌಗು ಪ್ರದೇಶದ** ಪರಿಸರ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಾಗಿದ್ದು , ಉತ್ತರ ಪ್ರದೇಶದ ಅಲಿಗಢದಲ್ಲಿ **"ಗಂಗಾ ಮೇಲ್ದಂಡೆ ಕಾಲುವೆ"**ಯಿಂದ ರೂಪುಗೊಂಡಿದೆ.
- ಇದು **'ಮಧ್ಯ ಏಷ್ಯಾದ ವಲಸೆ ಮಾರ್ಗ'ದಲ್ಲಿ (Central Asian Flyway)** ವಲಸೆ ಹಕ್ಕಿಗಳಿಗೆ ಪ್ರಮುಖ ಆವಾಸಸ್ಥಾನವಾಗಿದೆ. ಅಲ್ಲದೆ, **ಪಟ್ಟೆ-ತಲೆಯ ಬಾತುಕೋಳಿ (Bar-headed Goose), ಬಣ್ಣದ ಕೊಕ್ಕರೆ** (Painted Stork) ಹಾಗೂ ವಿವಿಧ ಪ್ರಜಾತಿಯ

INSTA KAS

ಬಾತುಕೋಳಿಗಳು ಮತ್ತು ಜಲಪಕ್ಷಿಗಳಿಗೆ ಚಳಿಗಾಲದ ಆಶ್ರಯ ತಾಣವಾಗಿದೆ.

ಭಾರತದ ಇತ್ತೀಚಿನ ರಾಮ್ಸರ್ ತಾಣಗಳ ಸೇರ್ಪಡೆ:

- **ಸಿಲಿಸೇರ್ ಸರೋವರ (ರಾಜಸ್ಥಾನ):** 95ನೇ ರಾಮ್ಸರ್ ತಾಣ
- **ಕೊಪ್ರಾ ಜಲಾಶಯ (ಛತ್ತೀಸ್‌ಗಢ):** 96ನೇ ರಾಮ್ಸರ್ ತಾಣ
- **ಪಾಟ್ನಾ ಪಕ್ಷಿಧಾಮ (ಉತ್ತರ ಪ್ರದೇಶ):** 97ನೇ ರಾಮ್ಸರ್ ತಾಣ
- **ಛರಿ-ಧಂಡ್ ಸಂರಕ್ಷಣಾ ಮೀಸಲು (ಗುಜರಾತ್):** 98ನೇ ರಾಮ್ಸರ್ ತಾಣ

ರಾಮ್ಸರ್ ಸಮಾವೇಶ (Ramsar Convention)ದ ಬಗ್ಗೆ:

- ರಾಮ್ಸರ್ ತಾಣ:- ರಾಮ್ಸರ್ ಸಮಾವೇಶದ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ **ಅಂತರರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಪ್ರಾಮುಖ್ಯತೆಯನ್ನು ಪಡೆದ ಜೌಗು ಪ್ರದೇಶವನ್ನು** (Wetland) 'ರಾಮ್ಸರ್ ತಾಣ' ಎಂದು ಕರೆಯಲಾಗುತ್ತದೆ.
- **ರಾಮ್ಸರ್ ಸಮಾವೇಶ:** ಇದು ಅಂತರರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಪ್ರಾಮುಖ್ಯತೆಯ ಜೌಗು ಪ್ರದೇಶಗಳನ್ನು ಸಂರಕ್ಷಿಸಲು ಮಾಡಿಕೊಂಡಿರುವ **ಅಂತರ-ಸರ್ಕಾರಿ ಒಪ್ಪಂದಗಳಲ್ಲಿ** ಒಂದಾಗಿದೆ.
- ಇದು **ಫೆಬ್ರವರಿ 2, 1971 ರಂದು ಇರಾನ್‌ನ 'ರಾಮ್ಸರ್' ನಗರದಲ್ಲಿ** ಈ ಒಪ್ಪಂದಕ್ಕೆ ಸಹಿ ಹಾಕಲಾಯಿತು ಮತ್ತು 1975 ರಲ್ಲಿ ಜಾರಿಗೆ ಬಂದಿತು.
- **ಭಾರತವು 1982 ರಲ್ಲಿ** ರಾಮ್ಸರ್ ಸಮಾವೇಶಕ್ಕೆ ಸಹಿ ಹಾಕುವ ಮೂಲಕ ಅದರ ಭಾಗವಾಯಿತು.

ಅಟಲ್ ಪಿಂಚಣಿ ಯೋಜನೆ (APY)

ಯೋಜನೆಗಳು

ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಸುದ್ದಿಯಲ್ಲಿದೆ:

- ಅಟಲ್ ಪಿಂಚಣಿ ಯೋಜನೆಯು (APY), 21ನೇ ಏಪ್ರಿಲ್ 2026 ರ ಹೊತ್ತಿಗೆ ಒಟ್ಟು **"9 ಕೋಟಿ"** ಫಲಾನುಭವಿಗಳ ನೋಂದಣಿಯನ್ನು ಮೀರುವ ಮೂಲಕ ಐತಿಹಾಸಿಕ ಮೈಲಿಗಲ್ಲನ್ನು ಸಾಧಿಸಿದೆ.

ಅಟಲ್ ಪಿಂಚಣಿ ಯೋಜನೆ (APY)ಯ ಬಗ್ಗೆ:

- ಇದನ್ನು **2015** ರಲ್ಲಿ ಪ್ರಾರಂಭಿಸಲಾಯಿತು.
- ಉದ್ದೇಶ:- **ಅಸಂಘಟಿತ ವಲಯದ ಕಾರ್ಮಿಕರಿಗೆ ವೃದ್ಧಾಪ್ಯದ ಆದಾಯ ಭದ್ರತೆಯನ್ನು** ಒದಗಿಸುವುದು.
- ಉದ್ದೇಶಿತ ಗುಂಪು:- ಪ್ರಾರಂಭದಲ್ಲಿ **18 ರಿಂದ 40 ವರ್ಷ ವಯಸ್ಸಿನ ಭಾರತದ ಎಲ್ಲಾ ನಾಗರಿಕರಿಗೆ** ಇದು ಲಭ್ಯವಿತ್ತು.
- **ಯೋಜನೆಯ ಲಕ್ಷಣಗಳು:-** ಈ ಯೋಜನೆಯು ಚಂದಾದಾರರ ವಂತಿಕೆಯ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ, 60 ನೇ ವಯಸ್ಸಿನಿಂದ ತಿಂಗಳಿಗೆ **₹1,000 ರಿಂದ ₹5,000** ವರೆಗಿನ ಖಾತರಿಯ ಕನಿಷ್ಠ ಪಿಂಚಣಿಯನ್ನು ನೀಡುತ್ತದೆ.
- ಆಡಳಿತಾತ್ಮಕ ಸಂಸ್ಥೆ:- **'ಪಿಂಚಣಿ ನಿಧಿ ನಿಯಂತ್ರಣ ಮತ್ತು ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಪ್ರಾಧಿಕಾರ' (PFRDA)** ಇದರ ಆಡಳಿತವನ್ನು ನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತದೆ.
- ಇದನ್ನು **'ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಪಿಂಚಣಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆ'ಯ (NPS)** ಚೌಕಟ್ಟಿನ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ನಿರ್ವಹಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ.
- **ಪ್ರಗತಿ:-** ಜನವರಿ 2026 ರ ಹೊತ್ತಿಗೆ, 8.66 ಕೋಟಿಗೂ ಹೆಚ್ಚು ಚಂದಾದಾರರು ನೋಂದಾಯಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಇದು APY ಅನ್ನು ಭಾರತದ ಸಮಗ್ರ ಸಾಮಾಜಿಕ ಭದ್ರತಾ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯ ಪ್ರಮುಖ ಆಧಾರಸ್ತಂಭವನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿದೆ.

ದ್ರುಝ್ಬಾ ತೈಲ ಕೊಳವೆಮಾರ್ಗ

ಅಂತರರಾಷ್ಟ್ರೀಯ

ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಸುದ್ದಿಯಲ್ಲಿದೆ:

- 'ದ್ರುಝ್ಬಾ ತೈಲ ಕೊಳವೆಮಾರ್ಗ'ದ ಉಕ್ರೇನಿನ ವಿಭಾಗದ ಮೂಲಕ ರಷ್ಯಾದ ತೈಲ ಸಾಗಣೆಯು

2026 ರ ಏಪ್ರಿಲ್ 22 ರಂದು ಪುನರಾರಂಭಗೊಂಡಿದ್ದು, ಇದು ಉಕ್ರೇನ್ ಗೆ ಲಭ್ಯವಾಗಬೇಕಿದ್ದ ಪ್ರಮುಖ ಆರ್ಥಿಕ ಮತ್ತು ರಾಜತಾಂತ್ರಿಕ ನೆರವನ್ನು ಸುಗಮಗೊಳಿಸುವಲ್ಲಿ ನಿರ್ಣಾಯಕ ಘಟ್ಟವಾಗಿದೆ.

'ದ್ರುಝ್ಬಾ ತೈಲ ಕೊಳವೆಮಾರ್ಗ'ದ ಬಗ್ಗೆ:

- "ದ್ರುಝ್ಬಾ" ಎಂಬ ರಷ್ಯನ್ ಪದದ ಅರ್ಥ **"ಸ್ನೇಹ"**. ಇದನ್ನು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ **'ಸ್ನೇಹದ ಕೊಳವೆಮಾರ್ಗ' (Friendship Pipeline)** ಎಂದು ಕರೆಯಲಾಗುತ್ತದೆ.
- ಇದು **ವಿಶ್ವದ ಅತಿ ಉದ್ದದ ಮತ್ತು ಅತಿದೊಡ್ಡ ಕಚ್ಚಾ ತೈಲ ಕೊಳವೆಮಾರ್ಗ ಜಾಲಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದಾಗಿದೆ.**
- **ರಷ್ಯಾದಿಂದ ಯುರೋಪಿನ** ಅನೇಕ ದೇಶಗಳಿಗೆ ಕಚ್ಚಾ ತೈಲವನ್ನು ಸಾಗಿಸಲು ಬಳಸಲಾಗುತ್ತದೆ.
- **ಮೂಲ:** ಇದು ರಷ್ಯಾದ ಟಾಟರ್‌ಸ್ತಾನ್‌ನ **'ಅಲ್ಮೆಟಿಯೆವ್ಸ್ಕ'** ನಿಂದ ಪ್ರಾರಂಭವಾಗುತ್ತದೆ. ಇದು **ಸೈಬೀರಿಯಾ, ಯುರಲ್ಸ್ ಮತ್ತು ಕ್ಯಾಸ್ಪಿಯನ್** ಸಮುದ್ರದಿಂದ ಕಚ್ಚಾ ತೈಲವನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸುತ್ತದೆ.
- **ಐತಿಹಾಸಿಕ ಹಿನ್ನೆಲೆ: ಸಮಾಜವಾದಿ ಬಣದ ದೇಶಗಳಿಗೆ (COMECON)** ಕಚ್ಚಾ ತೈಲ ಪೂರೈಸಲು ಸೋವಿಯತ್ ಕಾಲದಲ್ಲಿ, **1960 ರ ದಶಕದಲ್ಲಿ** ಇದನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸಲಾಯಿತು, ಮತ್ತು 1964 ರಿಂದ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಿದೆ.
- **ಸಾಮರ್ಥ್ಯ:** ಇದು **ದಿನಕ್ಕೆ 1.2 ರಿಂದ 2 ಮಿಲಿಯನ್ ಬ್ಯಾರೆಲ್‌ಗಳಷ್ಟು** ತೈಲವನ್ನು ಸಾಗಿಸುವ ಸಾಮರ್ಥ್ಯ ಹೊಂದಿದೆ.
- **ಒಟ್ಟು ಉದ್ದ:** ಇದು ಸುಮಾರು **4,000 ರಿಂದ 5,500 ಕಿ.ಮೀ.** ಉದ್ದವನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ.

ಡಾಲ್ಫಿನ್ ಫ್ರೆಂಡ್ಸ್ ಉಪಕ್ರಮ (Dolphin Friends Initiative)

ಪರಿಸರ

ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಸುದ್ದಿಯಲ್ಲಿದೆ:

- **ಪ್ರಯಾಗ್‌ರಾಜ್‌ನ ಅರಣ್ಯ ಇಲಾಖೆಯು** 'ಡಾಲ್ಫಿನ್ ಫ್ರೆಂಡ್ಸ್' ಎಂಬ **ಸ್ವಯಂಸೇವಕರ ಜಾಲವನ್ನು** ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದೆ.
- **ಉದ್ದೇಶ:** ಸಮುದಾಯದ ಭಾಗವಹಿಸುವಿಕೆ ಮತ್ತು ನದಿ ಮೇಲ್ವಿಚಾರಣೆಯ ಮೂಲಕ **ಗಂಗಾ ನದಿಯ ಡಾಲ್ಫಿನ್‌ಗಳ ಸಂರಕ್ಷಣೆಯನ್ನು** ಬಲಪಡಿಸುವುದು.

ಗಂಗಾ ನದಿಯ ಡಾಲ್ಫಿನ್ ಗಳ ಬಗ್ಗೆ:

- ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ಹೆಸರು:- **ಪ್ಲಾಟಾನಿಸ್ಟಾ ಗ್ಯಾಂಜೆಟಿಕಾ (Platanista Gangetica).**
- **ವೈಶಿಷ್ಟ್ಯಗಳು:-**
  - ಇದು ಪ್ರಾಯೋಗಿಕವಾಗಿ **ದೃಷ್ಟಿಹೀನವಾಗಿದ್ದು,** ಬೇಟೆಯಾಡಲು **'ಪ್ರತಿಧ್ವನಿ-ಸ್ಥಾನ ನಿರ್ಣಯ' (Echolocation)** ತಂತ್ರವನ್ನು ಅವಲಂಬಿಸಿದೆ.
  - ಉಸಿರಾಡುವಾಗ ಅದು ಮಾಡುವ ಶಬ್ದದಿಂದಾಗಿ ಇದನ್ನು **'ಸುಸು' (Susu)** ಎಂದು ಕರೆಯಲಾಗುತ್ತದೆ.
  - ಇದು ಕೇವಲ **ಸಿಹಿನೀರಿಗೆ ಮಾತ್ರ ಸೀಮಿತವಾದ ಪ್ರಭೇದವಾಗಿದ್ದು,** ಭಾರತ, ನೇಪಾಳ ಮತ್ತು ಬಾಂಗ್ಲಾದೇಶದ **ಗಂಗಾ ಮತ್ತು ಬ್ರಹ್ಮಪುತ್ರ ನದಿ ಜಲಾನಯನ** ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ವಾಸಿಸುತ್ತದೆ.
- ಅಪಾಯಗಳು:- **ಆವಾಸಸ್ಥಾನ ನಾಶ, ಮಾಲಿನ್ಯ ಮತ್ತು ಬೇಟೆಯಾಡುವಿಕೆ.**
- **ಸಂರಕ್ಷಣಾ ಸ್ಥಿತಿ:**
  - ಭಾರತೀಯ ವನ್ಯಜೀವಿ (ಸಂರಕ್ಷಣೆ) ಕಾಯ್ದೆ, 1972: **ಅನುಸೂಚಿ I**
  - CITES: **ಅನುಬಂಧ I**
  - CMS: **ಅನುಬಂಧ I**
  - IUCN ಕೆಂಪು ಪಟ್ಟಿ: **ಅಳಿವಿನಂಚಿನಲ್ಲಿರುವ ಪ್ರಭೇದ (EN)**
- **ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಮತ್ತು ರಾಜ್ಯ ಮಾನ್ಯತೆ:**
  - ಇದನ್ನು ಭಾರತದ **'ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಜಲಚರ ಪ್ರಾಣಿ'** ಎಂದು 2009 ರಲ್ಲಿ ಘೋಷಿಸಲಾಗಿದೆ.
  - ಇದು **ಅಸ್ಸಾಂನ ರಾಜ್ಯದ ಜಲಚರ ಪ್ರಾಣಿಯಾಗಿ** ಮಾನ್ಯತೆ ಪಡೆದಿದೆ.

ಸಿಂಧೂ ನದಿ ಡಾಲ್ಫಿನ್ ಗಳ ಬಗ್ಗೆ:

- ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ಹೆಸರು:- **ಪ್ಲಾಟಾನಿಸ್ಟಾ ಮೈನರ್ (Platanista minor)**
- **ವೈಶಿಷ್ಟ್ಯಗಳು:-**
  - ಇದು ಕೂಡ **ಪ್ರಾಯೋಗಿಕವಾಗಿ ದೃಷ್ಟಿಹೀನವಾಗಿದ್ದು**, ನೀರಿನಲ್ಲಿ ಸಂಚರಿಸಲು **'ಪ್ರತಿಧ್ವನಿ-ಸ್ಥಾನ ನಿರ್ಣಯ' (Echolocation)** ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಬಳಸುತ್ತದೆ.
  - ಈ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಇದನ್ನು ಸ್ಥಳೀಯವಾಗಿ **'ಭುಲನ್'** ಎಂದು ಕರೆಯಲಾಗುತ್ತದೆ.
  - ಇದು ಮುಖ್ಯವಾಗಿ **ಪಾಕಿಸ್ತಾನದ ಸಿಂಧೂ ನದಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ** ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ ಮತ್ತು **ಭಾರತದ ಪಂಜಾಬ್‌ನ ಬಿಯಾಸ್ ನದಿಯಲ್ಲಿ** ಇವುಗಳ ಸಣ್ಣ ಸಂತತಿ ನೆಲೆಸಿದೆ.
- ಅಪಾಯಗಳು:- **ಆವಾಸಸ್ಥಾನದ ವಿಘಟನೆ ಮತ್ತು ಸೀಮಿತ ಭೌಗೋಳಿಕ ವ್ಯಾಪ್ತಿಯ** ಕಾರಣದಿಂದ ಇವುಗಳ ಸಂತತಿಯು ಪರಸ್ಪರ ಸಂಪರ್ಕಹೀನವಾಗುತ್ತಿದೆ.
- **ಸಂರಕ್ಷಣಾ ಸ್ಥಿತಿ:-**
  - ಭಾರತೀಯ ವನ್ಯಜೀವಿ (ಸಂರಕ್ಷಣೆ) ಕಾಯ್ದೆ, 1972: **ಅನುಸೂಚಿ I**
  - CITES: **ಅನುಬಂಧ I**
  - IUCN ಕೆಂಪು ಪಟ್ಟಿ: **ಅಳಿವಿನಂಚಿನಲ್ಲಿರುವ ಪ್ರಭೇದ (EN)**.
- ಇದು **ಪಂಜಾಬ್ 'ರಾಜ್ಯದ ಜಲಚರ ಪ್ರಾಣಿ'** ಎಂದು ಘೋಷಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿದೆ.

'ಇರ್‍ರಾವಡಿ ಡಾಲ್ಫಿನ್' ಗಳ ಬಗ್ಗೆ:

- ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಕಂಡುಬರುವ ಮತ್ತೊಂದು ಪ್ರಭೇದದ ಡಾಲ್ಫಿನ್ ಎಂದರೆ **'ಇರ್‍ರಾವಡಿ ಡಾಲ್ಫಿನ್'.** ಇದು **ಒಡಿಶಾದ ಚಿಲ್ಕಾ ಸರೋವರದಲ್ಲಿ** (ಏಷ್ಯಾದ ಅತಿದೊಡ್ಡ **ಅರೆ-ಲವಣಯುಕ್ತ ಹಿನ್ನೀರಿನ ಸರೋವರ / Brackish water lagoon**) ನೆಲೆಸಿದೆ.
- ಉಳಿದೆರಡು ಪ್ರಜಾತಿಯ ನದಿ ಡಾಲ್ಫಿನ್‌ಗಳಿಗಿಂತ ಭಿನ್ನವಾಗಿ, ಇರ್‍ರಾವಡಿ ಡಾಲ್ಫಿನ್‌ಗಳಿಗೆ **ದೃಷ್ಟಿ ಇದೆ** ಮತ್ತು ಇವು **ಸ್ಪಷ್ಟವಾದ ಮೂತಿ-ರಹಿತವಾದ ಉಬ್ಬಿದ ತಲೆಯನ್ನು** ಹೊಂದಿರುತ್ತವೆ.
- IUCN ಕೆಂಪು ಪಟ್ಟಿಯ ಸಂರಕ್ಷಣಾ ಸ್ಥಿತಿ:- **ತೀವ್ರವಾಗಿ ಅಳಿವಿನಂಚಿನಲ್ಲಿರುವ ಪ್ರಭೇದ (CR)**.

INSTA KAS

INSIGHTSIAS
SIMPLIFYING IAS EXAM PREPARATION
INSTAKAS
ಕೆ.ಪಿ.ಎಸ್.ಸಿ ಪ್ರಿಲಿಮ್ಸ್-ಕಮ್-ಮೇನ್ಸ್ 2026 ಬೆಂಗಳೂರು
ಬ್ಯಾಚ್-4 ಪ್ರಾರಂಭ ದಿನಾಂಕ
18ನೇ ಮೇ 2026
SUBSCRIBE HERE
ಮಾರ್ಗದರ್ಶನದಲ್ಲಿ
ವಿನಯ್ ಕುಮಾರ್ ಜಿ ಬಿ
ಸಂಸ್ಥಾಪಕರು ಮತ್ತು ನಿರ್ದೇಶಕರು ಇನ್‌ಸೈಟ್ಸ್ ಐಎಎಸ್
ಪೂರ್ವಭಾವಿ ಮತ್ತು ಮುಖ್ಯಪರೀಕ್ಷೆಗೆ ಸಂಯೋಜಿತ ತರಗತಿಗಳು (8-9 ತಿಂಗಳು)
ದ್ವಿಭಾಷಾ ಭೋಧನಾ ಮಾಧ್ಯಮ - (ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಮತ್ತು ಕನ್ನಡ)
ಮುಖ್ಯಪರೀಕ್ಷೆಯಲ್ಲಿನ ಉತ್ತರ ಬರೆಯುವ ಅಭ್ಯಾಸಕ್ಕೆ ಮಹತ್ವ ನೀಡಲಾಗುವುದು
ಅನುಭವಿ ತರಬೇತುದಾರರಿಂದ ಮೂಲಭೂತ ಮತ್ತು ಮುಂದುವರಿದ ತರಗತಿಗಳು
ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬರಿಗೂ ವೈಯಕ್ತಿಕ ಮಾರ್ಗದರ್ಶನ
ಪೂರ್ವಭಾವಿ ಮತ್ತು ಮುಖ್ಯಪರೀಕ್ಷೆಗೆ ಟೆಸ್ಟ್ ಸರಣಿ, ಆಫ್‌ಲೈನ್ & ಆನ್‌ಲೈನ್
ಆಫ್‌ಲೈನ್ ಶುಲ್ಕ: ₹ 60,000/- ₹ 54,000/- incl. taxes
10% OFF
Early Bird Offer
ಆನ್‌ಲೈನ್ ಶುಲ್ಕ: ₹ 50,000/- ₹ 45,000/- incl. taxes
ತರಬೇತುದಾರರು
GIRIDHAR SIR ETHICS
SHIVANAND SIR POLITY (HONORARY ADVISOR)
SHASHANK SIR GEOGRAPHY
DHRUV SIR GEOGRAPHY
NAVEEN SIR HISTORY
NANDAN SIR ENVIRONMENT & CA
MAHESH SIR ECONOMY (HONORARY ADVISOR)
PRAJWAL SIR SOCIETY
SRIKANTH SIR SCIENCE & TECHNOLOGY
VINAYAK SIR HISTORY
MAMDAPUR SIR PHYSICS
LINGARAJU SIR ESSAY
YOGANAND SIR AGRICULTURE
NINGAPPA SIR MENTAL ABILITY
ಬೆಂಗಳೂರು ಕಚೇರಿ:
INSTA KAS , 1134/1, 2 ನೇ ಮಹಡಿ, ಶರಾವತಿ ಆಸ್ಪತ್ರೆಯ ಪಕ್ಕದಲ್ಲಿ, ಸರ್ವಿಸ್ ರಸ್ತೆ, ಅತ್ತಿಗುಪ್ಪೆ ಮೆಟ್ರೋ ನಿಲ್ದಾಣದ ಎದುರು, RPC ಲೇಔಟ್, ವಿಜಯನಗರ, ಬೆಂಗಳೂರು - 560040.
ಸಂಪರ್ಕ: 08069405206
ಮೇಲ್: support@insightsias.com
www.insightsonindia.com
instacourses.insightsonindia.com
ಶಾಖೆಗಳು: ಬೆಂಗಳೂರು | ದೆಹಲಿ | ಹೈದರಾಬಾದ್ | ಶ್ರೀನಗರ | ದಾವಣಗೆರೆ

INSTA KAS

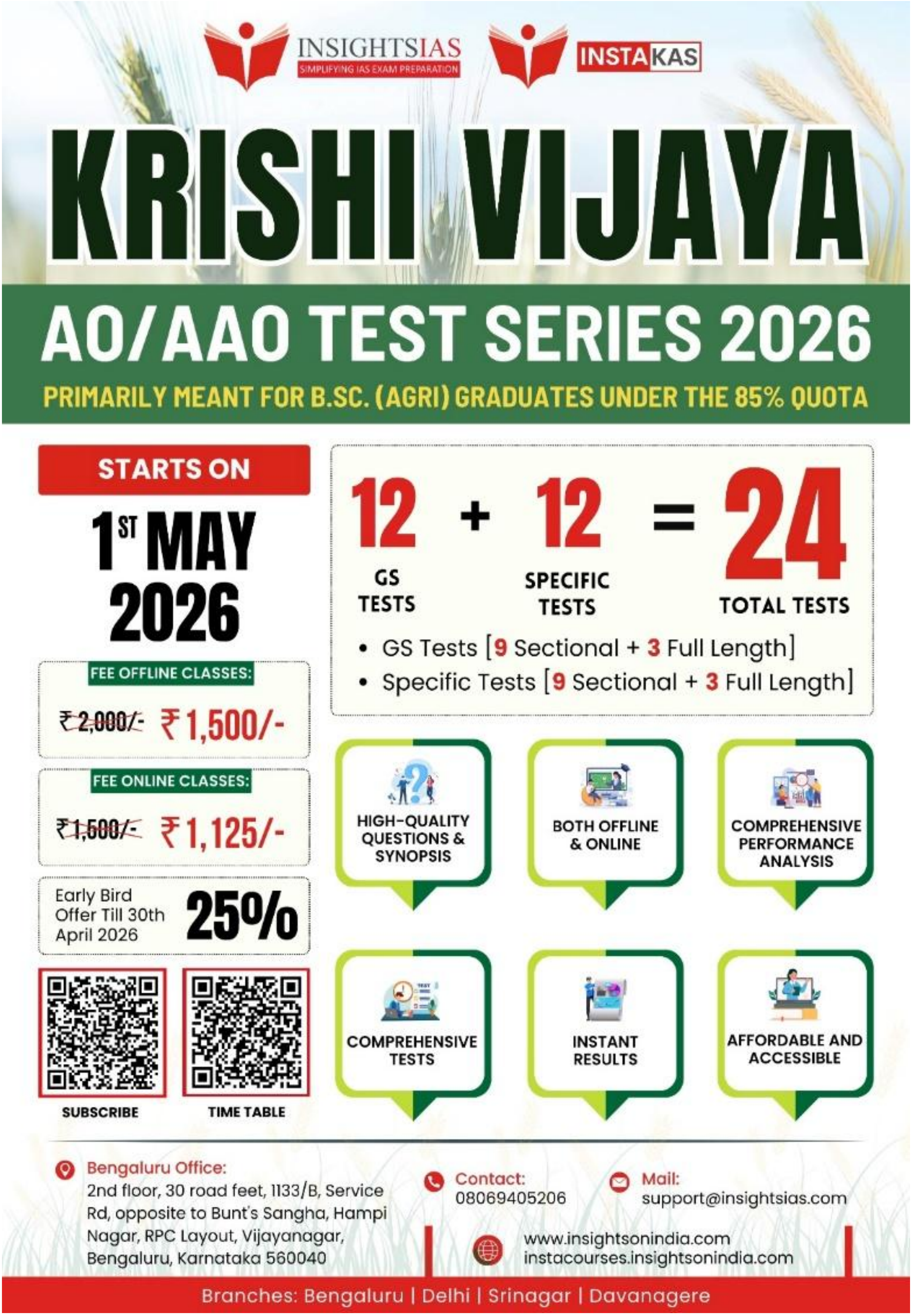
INSIGHTSIAS
SIMPLIFYING IAS EXAM PREPARATION
INSTAKAS
KRISHI VIJAYA
AO/AAO TEST SERIES 2026
PRIMARILY MEANT FOR B.SC. (AGRI) GRADUATES UNDER THE 85% QUOTA
STARTS ON
1ST MAY 2026
FEE OFFLINE CLASSES:
₹2,000/- ₹1,500/-
FEE ONLINE CLASSES:
₹1,500/- ₹1,125/-
Early Bird Offer Till 30th April 2026
25%
SUBSCRIBE
TIME TABLE
12 GS TESTS + 12 SPECIFIC TESTS = 24 TOTAL TESTS
GS Tests [9 Sectional + 3 Full Length]
Specific Tests [9 Sectional + 3 Full Length]
HIGH-QUALITY QUESTIONS & SYNOPSIS
BOTH OFFLINE & ONLINE
COMPREHENSIVE PERFORMANCE ANALYSIS
COMPREHENSIVE TESTS
INSTANT RESULTS
AFFORDABLE AND ACCESSIBLE
Bengaluru Office:
2nd floor, 30 road feet, 1133/B, Service Rd, opposite to Bunt's Sangha, Hampi Nagar, RPC Layout, Vijayanagar, Bengaluru, Karnataka 560040
Contact:
08069405206
Mail:
support@insightsias.com
www.insightsonindia.com
instacourses.insightsonindia.com
Branches: Bengaluru | Delhi | Srinagar | Davanagere